अहिकार

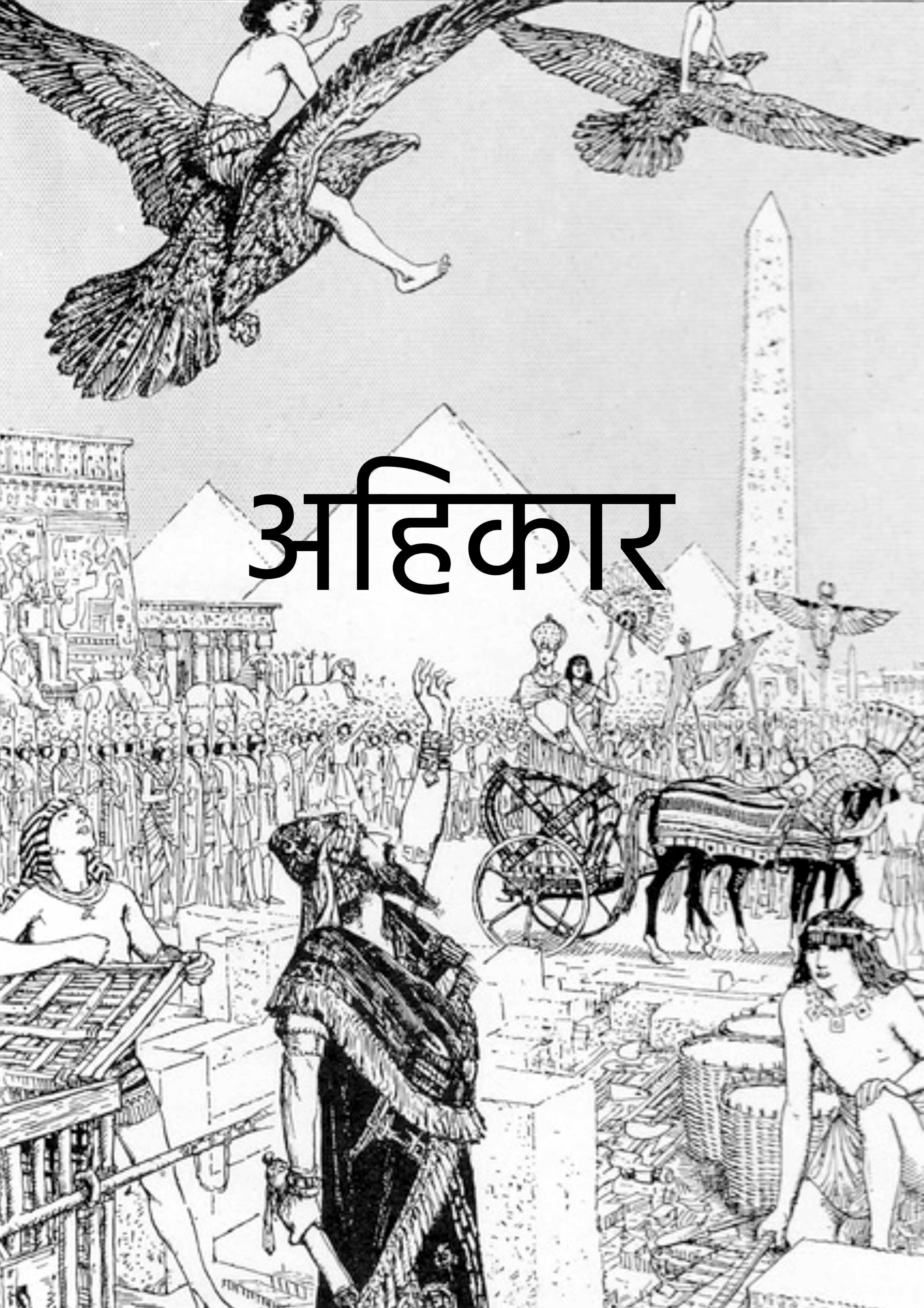

म्हासिकिगु

झीके द स्टोरी अफ अहिकरय् मानवीय चिन्तन व बुद्धिया दकलय् प्राचीन स्रोत दु । थुकिया प्रभाव कुरान नापं यक्व मनुतेगु किम्बदन्ति व पुलांगु व न्हुगु नियमया माध्यमं लुइकेछिं।

जर्मनीया ट्रेभ्सय् लुयावगु छगू मोजाइकय् विश्वया बुद्धिमान मनूतय् दथुइ अहिकरया चरित्र चित्रण यानातगु दु । थन वयागु रंगबिरंगया बाखं दु ।

थुगु बाखंया तिथियात कयाः चर्चाया विषय जुयाच्वंगु दु । विद्वानतेसं अन्ततःथ्व खँयात न्हापांगु शताब्दीया बारेय् तयादिल जब मूल बाखं ईसापूर्व ५००या छगू अरामिक पपिरसय् एलिफेन्टाइनया खण्डहरया दथुइ खनेदत कि इमिगु त्रुटि साबित जुल।

बाखं स्पष्ट रुपं बाखं ख; इतिहास मखु । वास्तवय् ब्वँमिं द अरेबियन नाइट्सया पूरक पेजय् थगु परिचय यायेफइ । थुकियात शानदार ढंगं च्वयातगु दु, अले क्रिया, षडयन्त्र व संकीर्ण पलायनं जागु कथनं अन्तिमपाखे ध्यान तयातगु दु । कल्पनाया स्वतन्त्रता च्वमिया दकलय् मूवंगु सम्पत्ति खः।

थ्व च्वसुयात प्यंगू चरणय् ब्वथलातगु दु : (१) आख्यान; (२) शिक्षा (हितोपदेशया छगू उल्लेखनीय श्रृंखला); (३) मिश्रया यात्रा; (४) उपमा वा दृष्टान्त (गुकिया ग्वाहालिं अहिकारं थः भ्रष्ट भतिजाया शिक्षा पूवंकी) ।

द्या 1

अश्शूरया ग्राण्ड भिजिर अहिकरया ६० म्ह कलाः दु तर काय् मदुगु भाग्य दु । उकिं वं वया भिंचायात दत्तचित्त यात । वं वयात मरि व लःस्वयां नं बुद्धि व ज्ञानं जागु क्राम याइ ।
१ सन्नाकेरिब जुजुया वजीर हैकार बुद्धिमान व हैकार ऋषिया भौया पुत्र नादानया बाखं ।
2 अश्शूर व निनवेया जुजु सर्हादूमया काय् सन्नकेरिबया पालय् हैकार नांयाम्ह छम्ह बुद्धिमान मनू दुगु ख; अले व जुजु सन्नकेरिबया वजीर खः।
३ वयाके जरिवाना, भाग्य व यक्व सम्पत्ति दुगु ख; अले व कुशल, बुद्धिमान, दार्शनिक, ज्ञान, राय व सरकारय् दुम्ह ख; अले वं खुइम्ह मिसात इहिपा यानाःइमिगु निंतिं छगू महल दयेकूगु खः ।
4 अय् सां वया सुंपाखें नं मचा मदु। थुपिं मिसात मध्ये, गुम्ह वया उत्तराधिकारी जुइफु ।
५ थुकिं यानाः व तसकं दुखी जुल, अले छन्हु वं ज्योतिषीत, विद्वानत व जादुगरतय् त मुंकाःथगु अवस्था व थगु बांझोपनया खँ थुइकाबिल।
6 अले इमिसं वयात धाल-- "वनाःद्यत्तय् त बलि बियादिसँ, अले छन्त मचा बुइकेमा धकाःइनाप या।"
7 अले इमिसं धाथें हे वं मूर्तितय् त बलिदान बिल, अले इमित बिन्ति यात, बिन्ति यात।
8 इमिसं वय्कयात छुं हे लिसः मब्यू। वय्कलं नुगलय् स्यानाः नुगलय् स्यानाःवन।
9 अले वं लिहां वनाः दकलय् तधंम्ह परमेश्वरयात बिन्ति यात, अले विश्वास यानाः थगु नुगलय् च्यानाः थथे धाल-- "हे दकलय् तधंम्ह परमेश्वर, हे स्वर्ग व पृथ्वीया सृष्टिकर्ता, हे फुक् क सृष्टिया सृष्टिकर्ता!
10 जिं छन्त इनाप याना, जितःछम्ह मचा बियादिसँ, गुकिं जितः वय् कलं सान्त्वना बी, व जिगु स्वास्थ्यय् वय् कयात उपस्थित जुइ, वय् कलं जिगु मिखा तिसिना बी, अले वय् कलं जितःथुना बी।'
11 अले वयात थथे धाल -- "छं दकलय् न्हापां मूर्तियात भरोसा यानाः बलिदान बियागुलिं छं न्ह्याबलें मचाखाचा मदयेक च्वनेमाली।"
12 तर छिमि केहेँया काय् नादनयात थम्हं काय् दयेकि, वयात थगु शिक्षा व बांलाक ब्वलंकेगु स्यनादिसँ, अले छि सीबलय् वं छितःथुनाबी।"
13 अले वं थःकेहेँया काय् नादानयात ज्वनाः यंकल। अले वं वयात झिम्ह स्याच्चात्य् त लल्हात, इमिसं वयात दुरु त्वंकेगु व ब्वलंकेगु निंतिं ।
14 अले इमिसं वयात भिंगु नसा, भद्र शिक्षा, रेशमया वस; प्याजिगु व ह्याउँगु वसः पुंकाः ब्वलंकल। अले वय् कः रेशमया खाताय् फ्यतुनाच्वन।
15 अले नादन तधिकःजुयाःतधिकम्ह देवदारया सिमा थें न्यासि वनाःन्यासि वनाःवयात भिंगु शिष्टाचार, च्वज्या, विज्ञान व दर्शन स्यनाबिल।
16 यक्व न् हु लिपा जुजु सन्नकेरिबं हैकारयात स्वयाःव तसकं बुरा जुइधुंकूगु खन, अले वं वयात धाल।
१७ 'हे जिमि सम्मानित मित्र, कुशल, विश्वासपात्र, बुद्धिमान, गभर्नर, जिमि सचिव, जिमि वजिर, जिमि चान्सलर व निर्देशक; धात्थें हे छ तसकं बुरा जुइधुंकल, अले दँय् दँसं तधिकः जुइधुंकल। अले छंगु थ्व संसारं वनेगु ई लिक्क हे जुइमाः।
18 छं धुंकाःजिगु सेवाय् सुयात थाय् दइ धकाःजितःधा।" अले हैकारं वयात धाल, 'हे जिमि प्रभु, छिगु छ्यं सदां म्वायेमा ! अन जिमि केहेँया काय् नादन दु, जिं वयात जिमि मचा दयेकागु दु ।
19 जिं वयात ब्वलंकाःजिगु बुद्धि व ज्ञान स्यनागु दु।'
20 अले जुजुं वयात धाल-- "हे हैकार! वयात जिगु न् ह्याने हयादिसँ, जिं वयात स्वये, अले जिं वयात ल्वःजूसा वयात छिगु थासय् तयादिसँ। अले छं थगु लँपुइ वनाःआराम कायेत व थगु ल्यं दनिगु जीवनयात मीठो आरामय् म्वायेगु जुइ।'
२१ अले हैकारं वनाःथःकेहेँया काय् नादनयात लल्हात । अले वं वयात श्रद्धाञ्जलि व शक्ति व सम्मानया कामना यात ।
22 वं वयात स्वयाःप्रशंसा यानाःवयात लय्तायाःहैकारयात धाल- 'हे हैकार, थ्व छिमि काय् खःला ? द्यवं वयात रक्षा यानादीमा धकाःजिं प्रार्थना याना । अले छं जितःव जिमि अबु सर्हदुमया सेवा यागु थें छंगु थ्व मचां नं जिगु सेवा याइ, जिगु ज्या, जिगु आवश्यकता व जिगु ज्या पूवंकेमा, गुकिं जिं वयात सम्मान यायेमा, छंगु निंतिं वयात शक्तिशाली दयेकेमा ।'
23 हैकारं जुजुयात प्रणाम यानाः धाल-- "हे जिमि प्रभु जुजु, छिगु छ्यं सदां म्वायेमा। जिं छन्त फ्वनाच्वना कि छं जिमि काय् नादनयात धैर्यता बियाः वयागु गल्तीयात क्षमा यानादिसँ, गुकिं यानाःवं छितःपाय् छि जुइक सेवा यायेफइ ।'

24 अले जुजुं वयात थत्त यम्ह व थः पासापिं मध्यय् दकलय् शक्तिशालीम्ह दयेकेगु व वयात थः नापं सम्मान व सम्मान यायेगु धकाः पाफल बिल। अले वं वयागु ल्हाःचुप्पा नयाःबिदा बिल।
25 अले वं नादानयात काल। वया केहेँया काय् यात वया नापं यंकल अले वयात छगू पार्लरय् च्वनाः न्हिच्छि न्हिच्छि स्यनेगु ज्या न्ह्याकल, गुबलय् तक वं वयात मरि व लःस्वयाःनं बुद्धि व ज्ञानं क्वत्यलाबिल ।

द्या 2

प्राचीन ईया छगू "गरिब रिचर्डया पंचांग"। ध्यबा, मिसा, वस; ब्यवसाय, पासापिनिगु खँय् मानवीय आचरणया अमर उपदेश । विशेष यानाः १२, १७, २३, ३७, ४५, ४७ श्लोकय् रोचक उखान टुक्का दु, ६३ श्लोकयात थौंया छुं निन्दकतालिसे तुलना यानादिसँ ।
१ थुकथं वं वयात स्यनाबिल, 'हे जिमि काय् ! जिगु खँ न्यँ अले जिगु सल्लाह पालना या अले जिं धयागु खँ लुमंकि ।
२ हे जिमि काय् ! यदि छं छुं खँ न्यन धाःसा व छंगु नुगलय् सीमा, अले मेपिन्त थुकियात क्यने मते, मखुसा व म्वाःगु कोइला जुयाः छंगु जिब्रो च्याकी अले छंगु म्हय् स्याइ, अले छन्त निन्दा जुइ, अले परमेश्वरया न्ह्यने लज्जित जुइ अले मनु।
3 हे जिमि काय् ! छं छुं खँ न्यन धाःसा वयात न्यंके मते। अले छं छुं खन धाःसा कने मते।"
4 हे जिमि काय्! न्यनामिपिन्त छंगु वाक्पटुता अप्वकि, अले लिसःबीत हथाय् चाये मते ।
5 हे जिमि काय् ! छं छुं न्यंबलय् सुचुके मते।
6 हे जिमि काय्! सिल तयातःगु नोटयात चायेके मते, चायेके मते, अले त्वपुयातःगु नोटयात चायेके मते।
7 हे जिमि काय्! बाह्य सौन्दर्यया लोभ यायेमते, छाय्धाःसा व म्हो जुया वनी, तर सम्मानजनक लुमन्ति सदांया निंतिं दयाच्वनी ।
8 हे जिमि काय्! छम्ह मूर्ख मिसां छन्त थःगु खँ धोखा बी मते, मखुसा छ दकलय् दुखद मृत्यु जुइ, अले वं छन्त जालय् फँसे याइ, गुबलय् तक छन्त जालय् फँसे याइ।
9 हे जिमि काय्! वसः व मलमं त्वपुयातःम्ह मिसायात इच्छा यायेमते, गुम्ह थःगु आत्माय् घृणित व मूर्ख खः। छं वयात थःगु छुं नं बिल धाःसा वा छंगु ल् हातय् दुगु वयात लल्हात धाःसा वं छन्त पापय् लाकाबिल धाःसा छन्त धिक्कार दु।
10 हे जिमि काय्! बादामया सिमा थें जुइ मते, छाय् धाःसा थुकिं फुक् क सिमा न् ह्यने हःपिकाइ, अले फुक् क सिमा न् ह्यने नयेगु फल पिकाइ, बरु फुक् क सिमा न् ह्यने नयेगु फल पिकाइ, अले फुक् क सिमा लिउने हःपिकाइ।
11 हे जिमि काय्! छंगु छ्यं क्वछुकाः छंगु सःयात नाइसे च्वँ, अले शिष्ट जु, अले सोझागु लँपुइ न्यासि हुँ, अले मूर्ख जुइमते। न्हिलेबलय् थःगु सःतधंके मते, छाय् धाःसा तधंगु सलं छेँ दयेकूगु खःसा गधां न्हिंन्हिं यक्व छेँ दयेकीगु खः। अले शक्तिया कारणं हल चलेयाःगु जूसा उँटया क्वँय् क्वंनिसें हल गबलें लिकाये फइमखु ।
१२ हे काय् ! बुद्धिमान मनूलिसे ल्वहं लिकायेगु, दुखी मनूलिसे दाखमद्य त्वनेगु स्वयाःबांलाः।
13 हे जिमि काय्! धर्मीतय् गु चिहानय् थःगु दाखमद्य प्वंकि, अले मसिउपिं व क्वह्यपिं मनूतलिसे त्वने मते।
14 हे जिमि काय्! परमेश्वरयात भय याइपिं व इपिं थें जुइपिं बुद्धिमान मनूतलिसे स्वापू तयादिसँ, अले अज्ञानीतय् गु लिक्क वने मते, मखुसा छि नं व थें जुयाःवय् कःयागु लँपु सयेके मते।
15 हे जिमि काय्! छं थत्त छम्ह साथी वा पासा दयेधुंकाः वयात जाँच या, लिपा वयात साथी व पासा दयेकि । अले जाँच मयासे वयात प्रशंसा याये मते। अले बुद्धि मदुम्ह मनूलिसे थःगु खँ स्यंके मते।
16 हे जिमि काय्! छंगु तुतिइ लाकां दइबलय्, वयात काँडाय् न्यासि हुँ, अले छंगु काय्, छंगु छेँजपिं व छंमि मस्तय् निंतिं लँ दयेकि, अले व समुद्रय् वने न्ह्यःव उकिया लहरय् वने न्ह्यःछंगु जहाजयात क्वातुकि अले व डुबे जुइमखु । बचे यात ।
17 हे जिमि काय्! यदि तमिम्ह मनुखं नाग नल धाःसा इमिसं धाइ,--"वयागु बुद्धिं खः" अले गरिब मनुखं नाग नल धाःसा मनूतय् सं धाइ, "वयागु भोकं" ।
18 हे जिमि काय्! व छिमिगु न्हियान्हिथंया नसा व सम्पत्तिइ सन्तुष्ट जुइ, मेपिनिगु लोभ याइ मखु।
19 हे जिमि काय्! मूर्ख मनूया जलाखला जुइ मते, वलिसे नये मते, अले थः जलाखलाया दुखकष्टय् लय्ताये मते। छिमि शत्रुतय्सं छितःदुख बिल धाःसा वयात दया क्यनादिसँ।
20 हे जिमि काय्! द्यःयात ग्याइम्ह मनूयात छं वयात ग्यानाः सम्मान या।
21 हे जिमि काय्! अज्ञानी मनू कुतुं वनाः ठोकर नइ, अले बुद्धिमान मनू कुतुं वःसां नं संकी मखु, अले कुतुं वःसां याकनं दना वइ, अले ल्वगि जूसा थःगु जीवनया हेरचाह यायेफु । तर अज्ञानी, मूर्ख मनूया निंतिं धाःसा वयागु ल्वय् या निंतिं वासःमदु ।
22 हे जिमि काय्! यदि छि स्वयाःक्य् लाम्ह मनू छिगु लिक्क वल धाःसा वयात नापलायेत न्ह्यने हुँ, अले दनाच्वँ, अले यदि वं छितःप्रतिफल बी मफुसा वया प्रभुं छितः वयागु निंतिं प्रतिफल बी ।
23 हे जिमि काय्! छिमि काय् यात दायेगु त्वत्ते मते, छाय् धाःसा छिमि काय् यात दायेगु धइगु क्यबय् गोबर थें खः झोलाया म्हुतुइ चिनेगु थें खः पशुतय् त चिनेगु थें खः अले लुखाय् चिनाः तयेगु थें खः।
24 हे जिमि काय्! छिमि काय् यात दुष्टतापाखें लिचिलादिसँ, अले वं छिगु विरुद्धय् विद्रोह याये न्ह्यःव छितःमनूतय् दथुइ हेपे याये न्ह्यः हे वयात शिष्टाचार स्यनादिसँ अले छिं सतकय् व सभाय् थःगु छ्यं झुके यानादिसँ अले वयागु दुष्ट कर्मया निंतिं छितःसजाँय बीमाः।
25 हे जिमि काय्! छन्त तधिकम्ह द्वहं दुम्ह द्वहं व तःग्वगु खुँ दुम्ह गधा मा, अले छंगु फुक् क ज्याया निंतिं तःग्वगु न् ह्यःदुम्ह द्वहं मा मते, छम् ह धूर्त मनूलिसे पासा दयेके मते, ल्वापु याइम्ह दास व खुँ दास मा मते । इमित इमिसं स्यंकी ।
26 हे जिमि काय्! छिमि मांअबुं छितः सरा बी मते, अले परमप्रभु इपिंलिसे लय् ताइ। छाय् धाःसा धयातःगु दु, "सुनां थः अबु वा मांयात हेपे याइ, वयात मृत्यु जुइमाः (जिं धयाच्वनागु पापया मृत्यु खः) अले सुनां थः मांअबुयात सम्मान याइ, वया आयु ताहाकःजुइ, अले भिंगु फुक् क खनी।" "

27 हे जिमि काय्! ल्वाभः मदयेक लँय् न्यासि वने मते, छाय् धाम्सा शत्रुं छन्त गबले नाप लाइ धकाः छं मस्यू, अले छं वयागु निंतिं तयार जुइ ।
28 हे जिमि काय्! प्वंगु, हः मदुगु सिमा थें जुइ मते, बरु हः व कचां त्वपुया तगु सिमा थें जुइमाः। छाय् धाम्सा कलाः व मस्त मदुम्ह मनू संसारय् अपमानित जुइ, हः मदुम्ह व फल मदुम्ह सिमा थें इमिसं घृणा याइ।
29 हे जिमि काय्! लँ सिथय् च्वंगु फलफूल सिमा थें जुइ, गुकिया फल लँय् वपिं फुक्कसिनं नइ, अले मरुभूमिया पशुतय् सं उकिया छाँयाय् आराम यानाःहःनइ।
30 हे जिमि काय्! थगु लँपुं व थः पासापिं त्वताः वनीपिं प्रत्येक फैचा ध्वंया निंतिं नसा जुइ ।
31 हे जिमि काय्! "जिमि प्रभु मूर्ख ख; जि बुद्धिमान खः" धकाः धाये मते, अले अज्ञानता व मूर्खताया खँ कने मते, मखुसा वय् कलं छन्त हेपे याइ।
32 हे जिमि काय्! थःमालिकतय् सं "जिमिगु पाखें तापाक्क हुँ" धकाः धाइपिं दासत मध्ये छम्ह जुइ मते, बरु इमिसं "जिमिगु लिक्क वनाः जिमिगु लिक्क वा" धाइपिं दासत मध्ये छम्ह जुइ मते।
33 हे जिमि काय्! थःदासयात वया पासाया न् ह्यने स्याहार याये मते, छाय् धाम्सा अन्तय् इपिं मध्यय् गुम्ह छन्त दकलय् अप्वः मूल्यवान जुइ धकाःछं मस्यू ।
34 हे जिमि काय्! छन्त दयेकूम्ह छंगु प्रभुपाखें ग्याये मते, मखुसा व छन्त सुम्क च्वनी ।
35 हे जिमि काय्! छंगु खँ बांलाकि अले छंगु मेयात चाकुकि । अले छिमि पासायात छिगु तुतिइ न्ह्याके बी मते, मखुसा वं मेबलय् छिगु छातिइ न्ह्यने बी मखु।
36 हे जिमि काय्! यदि छं बुद्धिमान मनूयात बुद्धिया खँग्वः दाल धाम्सा वयागु छातीइ लज्जाया सूक्ष्म भावना थें सुलाच्वंगु दइ। तर छं अज्ञानीयात लाठीं दाल धाम्सा वं न थुइके फइ, न न्यनी ।
37 हे जिमि काय्! छं छंगु आवश्यकताया निंतिं बुद्धिमान मनू छ्वयाहल धाम्सा वयात यक्व आदेश बी मते, छाय् धाम्सा वं छंगु ज्या छं यःथें याइ, अले छं मूर्ख मनूयात छ्वयाहल धाम्सा वयात आदेश बी मते, बरु छं हे वनाः छंगु ज्या या, छाय् धाम्सा छं वयात उजं ब्यु, वं छन्त यगु याइ मखु । इमिसं छन्त ज्याया निंतिं छ्वल धाम्सा याकनं पूवंकेत याकनं या ।
38 हे जिमि काय्! थः स्वयाः बल्लाम्ह मनूया शत्रु दयेके मते, छाय् धाम्सा वं छंगु मापदण्ड काइ, अले छंगु प्रतिशोध काइ।
39 हे जिमि काय्! छिमि काय् व छिमि दासयात छिमिगु सामान इमित लल्हाये न्ह्यः हे जाँच यानादिसँ, मखुसा इमिसं इमित स्याना यंकी। छाय्धाम्सा ल्हाः पूवंक दुम्हसित मूर्ख व अज्ञानी जूसां बुद्धिमान धाइ, अले ल्हाःखाली दुम्हसित ऋषितय् राजकुमार जूसां गरिब, अज्ञानी धाइ ।
40 हे जिमि काय्! जिं कोलोसिन्थ नया, अले एलोभ नल, अले जिं गरिबी व अभाव स्वयाःखट्टा छुं नं लुइके मफुत ।
41 हे जिमि काय्! छिमि काय् यात मितव्ययी व भोकमरी यायेगु स्यनादिसँ, अले वं थगु छेँया ब्यवस्थापन बांलाक याये फइ।
42 हे जिमि काय्! मसिउपिन्त बुद्धिमान मनूतय् गु भाय् स्यने मते, छाय् धाम्सा थुकिं वयात थाकुइ ।
43 हे जिमि काय्! थःपासायात थगु अवस्था क्यने मते, मखुसा वं छन्त हेपे याइ।
44 हे जिमि काय्! नुगय्या अन्धता मिखाया अन्धता स्वयाः नं दुख्खद जुइ, छाय् धाम्सा मिखाया अन्धतायात भचा भचा मार्गदर्शन यायेफु, तर नुगय्या अन्धतायात मार्गदर्शन याइमखु, अले व तप्यंगु लँपु त्वताःकुटिल लँपुइ वनी । लं।
45 हे जिमि काय्! मनूया मेचं ठोकर नयेगु स्वयाः मनूया तुतिं ठोकर नयेगु बांलाः।
46 हे जिमि काय्! तापाक च्वंम्ह बांलाम्ह किजा स्वयां लिक्क च्वंम्ह पासा बांलाः।
47 हे जिमि काय्! सौन्दर्य मदया वनी तर शिक्षा दयाच्वनी, अले संसार मदया वनी अले व्यर्थ जुइ, तर भिंगु नां न व्यर्थ जुइ, न मदया वनी ।
48 हे जिमि काय्! आराम मदुम्ह मनूयात वयागु जीवन स्वयाः वयागु मृत्यु बांलाः। अले ख्वयेगु सःम्ये हालेगु सःस्वयाःबांलाः। छाय्धाम्सा इमिके परमेश्वरया भय दुसा दुख व ख्वयेगु बांला; म्ये हालेगु व लय्तायागु सःस्वयाःनं बांलाः।
४९ हे जिमि मचा ! छंगु ल्हातय् च्वंगु खिचाया क्वँय् छिमि जलाखलाया क्वँय् य् च्वंगु हाँस स्वयाःबांलाः। तापाक च्वंम्ह द्वहं स्वयाः थः लिक्क च्वंम्ह फैचा बांलाः। छंगु ल्हातय् च्वंम्ह भौचात ब्वया च्वंपिं द्वलंद्वः भौचात स्वयाःबांलाः। अले यक्व आज्ञा वांछ्वयेगु स्वयाःमुंकेगु गरिबी बांलाः। सीम्ह सिंह स्वयाः म्वाम्ह ध्वँय् बांलाः। अले छगू पाउण्ड धन सम्पत्ति स्वयाःछगू पाउण्ड ऊन बांला; जिं लुँ व वहःधयाच्वनागु दु। छाय्धाम्सा लुँ व वहःपृथ्वीइ सुचुकातगु दु, अले खने दइ मखु। तर ऊन बजारय् हे च्वनी अले खनेदइ, अले थुकियात पुनीम्हसित सुन्दरता जुइ ।
50 हे जिमि काय् ! तितरबितर जूगु भाग्य स्वयां चिधंगु भाग्य बांलाः।
51 हे जिमि काय्! सीम्ह गरिब मनू स्वयां म्वाम्ह खिचा बांलाः।
52 हे जिमि काय्! पापय् सीम्ह तमिम्ह मनू स्वयाःभिंगु ज्या याइम्ह चीमिम्ह मनू बांलाः।
53 हे जिमि काय्! छंगु नुगलय् छगू खँ तयादिसँ, अले थ्व छन्त यक्व जुइ, अले होशियार जु, छं थःपासायागु गोप्य खँ पितब्वइ ।
54 हे जिमि काय्! छंगु नुगलं सल्लाह मयात्तले छंगु म्हुतुं छुं नं खँ पिहां वये मते। ल्वापु जुइपिं मनूतय् दथुइ दने मते, छाय् धाम्सा बांमलागु खँ ल्वापु जुइ, ल्वापुं युद्ध जुइ, युद्धं ल्वापु जुइ, अले छं साक्षी बीत बाध्य जुइ। बरु अनं बिस्युं हुँ, अले झासु लनादिसँ।"
55 हे जिमि काय्! थः स्वयाः बल्लाम्ह मनूयात पने मते, बरु धैर्यता, सहनशीलता व भिंगु आचरण दयेकि, छाय् धाम्सा उकिया स्वयाःबांलागु छुं मदु ।
56 हे जिमि काय् ! छिमि न्हापांम्ह पासायात घृणा यायेमते, छाय् धाम्सा निम्हम्ह पासा टिके जुइमखु ।
57 हे जिमि काय् ! गरिबयात वयागु दुख्खय् नापलानाःसुल्तानया न्ह्यने वयागु बारे खँ ल्हा, अले वयात सिंहया म्हुतुं बचे यायेत थगु परिश्रम या ।
58 हे जिमि काय्! छिमि शत्रु सीबलय् लय् ताये मते, छाय् धाम्सा छुं ई लिपा छि वया जलाखला जुइ, अले छितः ख्याच्वः बीम् हय् सित छिं सम्मान व सम्मान यानादी अले वलिसे अभिवादन यायेत न्हापा हे च्वनादी।

59 हे जिमि काय् ! यदि स्वर्गय् लःस्थिर जुयाच्वनीगु खसा, अले हाकुगु काग ह्याउँसे च्वनीगु खसा, अले मस्त्र मधु थें मीठा जुइगु खसा अज्ञानी मनूत व मूर्खतय् सं थुइकाः बुद्धिमान जुइफुगु खः।
६० हे जिमि काय् ! यदि छं बुद्धिमान जुइ मास्ति वसा मखुगु खँ ल्हायेगुपाखें छंगु मे, खुया कायेगुपाखें छंगु मिखायात लिचिकि। अले छन्त बुद्धिमान धाइ।
६१ हे जिमि काय् ! बुद्धिमान मनुखं छन्त कथिं दायेमा, मूर्ख मनुखं छन्त चाकुगु मलमं अभिषेक याये मते। ल्याय् म्हबलय् छि विनम्र जु अले बुरा जुइबलय् नं छन्त सम्मान याइ ।
६२ हे जिमि काय् ! वयागु शक्ति दुबलय् मनूयात पने मते, अले खुसियात लःबाःवगु इलय् पने मते।
६३ हे जिमि काय् ! कलाग्या इहिपाय् हथाय् चाये मते, छाय् धासा बांलाक जुल धासा वं धाइ, 'जिमि प्रभु, जिगु निंतिं व्यवस्था यानादिसँ'। अले यदि थ्व ल्वगि जुल धासा वं वयात थुकिया कारण सु खःधकाःरेट याइ ।
६४ हे जिमि काय् ! सुयागु वसःभव्य जुइ, व वयागु न्ववायेगुलिइ नं अथे हे जुइ। अले सुयागु वसः पुनेगुलिइ नीच खनेदइ, व नं थगु खँय् नं अथे हे जुइ ।
६५ हे जिमि काय् ! यदि छं खुया यंकल धासा सुल्तानयात थुकियात कनादिसँ, अले वयात उकिया छगू हिस्सा बियादिसँ, गुकिं यानाः छ वयापाखें मुक्त जुइ, मखुसा छं कटुता सह यायेमाली ।
६६ हे जिमि काय् ! ल्हाः तृप्त व भरे जुइम्ह मनूयात पासा दयेकि, ल्हाःतिनाःनये पित्याम्ह मनूयात पासा दयेके मते ।
६७ प्यंगू खँ दु गुकी न जुजु व वया सेना सुरक्षित जुइमखु, वजिरया उत्पीडन, व बांमलागु सरकार, व इच्छाया विकृति, व विषयय् अत्याचार; अले सुचुके मफइगु प्यंगू खँ दु, बुद्धिमान, मूर्ख, तमि व गरिब।'

द्या 3

अहिकारं राज्यया ज्याखँय् सक्रिय ब्वति कायेगुपाखें अवकाश काइ । वं वया सम्पत्ति वया विश्वासघाती भिंचायात लल्हाइ । छम्ह कृतघ्न व्यभिचारी गथे यानाः जालसाजी याइ धइगु अजूचायापुगु बाखं थन दु । अहिकरयात उलझेल यायेगु छगू चलाख षडयन्त्रया लिच्वःकथं वयात मृत्युदण्डया सजायँ जुइ । अहिकरया अन्त्य खनेदु ।
१ हैकारं थथे धाल, अले थःकेहेँया काय् नादनयात थ्व आज्ञा व उखान टुक्का क्वचायेकाः वं कल्पना यात कि वं फुक्कं तयेगु जुइ, अले वं मस्यू कि उकिया पलेसा वयात थाकुइगु व तिरस्कार व खिल्ली उडेयानाच्वंगु दु ।
2 अनंलि हैकारं थगु छेँय् च्वनाः थगु फुक् क सम्पत्ति, दास, दासी, सल, पशु व थके दुगु व प्राप्त जूगु फुक् क सामान नादानयात लल्हात। अले न्यादनया ल्हातय् न्ह्यः वनेगु व न्ह्यनेगु शक्ति दयाच्वन।
३ अले हैकार थगु छेँय् आराम यानाः च्वनाच्वन, अले इलय् ब्यलय् हैकार वनाःजुजुयात श्रद्धाञ्जलि बियाःछेँय् लिहां वन ।
४ आः नादानं आग्रह व निषेध यायेगु शक्ति थगु हे ल्हातय् दु धकाः थुइकाः हैकारया पदयात तिरस्कार यानाः वयात ख्याच्वः बियाःवयात खनेदइबलय् वयात दोष बीगु ज्या न्ह्याकल, 'जिमि कका हैकार वयागु डोटेजय् दु । अले वं आःछुं हे मस्यू ।'
५ अले वं दास व दासीतय् त दायेगु, सल व उँटत मीगु व थः कका हैकारया फुक् क सम्पत्ति खर्च यायेगु शुरु यात।
६ अले हैकारं थःदासतय् त व थः छेँजपिन्त छुं हे दया मयागु खनाः दनाः वयात छेँनं लिनाछ्वल, अले जुजुयात थगु सम्पत्ति व थगु नसाज्वलं तितरबितर यानाबिल धकाःसुचं बीत छ्वल ।
7 अले जुजुं दनाः नादनयात सताः धाल-- "हैकर स्वस्थ जुयाच्वंबलय् तक वयागु सम्पत्ति, छेँजः व सम्पत्तिइ सुनां नं शासन याये फइमखु।"
८ अले नादानया ल्हाःवया कका हैकार व वया फुक् क सामानं लिकयाबिल, अले थ्व दथुइ व न दुहां वन, न पिहां वन, न वयात अभिवादन यात ।
९ अले हैकरं थःकेहेँया काय् नादनलिसे थगु मेहनतया पश्चाताप यात, अले व तसकं दुखी जुयाच्वन ।
10 नादानया बेनुजारदान नांयाम्ह छम्ह चीधिकम्ह किजा दुगुलिं हैकरं नादानया थासय् वयात थथाय् यंकल, अले वयात ब्वलंकल अले अतिकं सम्मान यात। अले वं थके दुगु फुक्क सम्पत्ति यूहन्नायात लल्हानाःथगु छेँया हाकिम यानाबिल।
११ आः नादानं छु जूगु खः धकाः सीकाः वयात ईर्ष्या व ईर्ष्या ज्वन, अले वयात न्यनीपिं सकसितं गुनासो यायेगु शुरु यात, अले वया कका हाइकारयात ख्याच्वः बीगु शुरु यात, 'जिमि ककां जितः थगु छेँनं लिनाछ्ययाबिल, अले वं जि स्वयां जिमि किजायात ययेकल, तर दकलय् तधंम्ह द्यवं जितः शक्ति बिल धासा, जिं वयात दुर्भाग्य बी । स्यानाबिल ।'
12 अले नादानं थत छु छु पंगः दयेकेगु धकाःबिचाः यानाच्वन। छुं ई लिपा नादानं फारसया जुजु बुद्धिम्ह शाहया काय् अकीशयात पौ च्वयाःथथे धयादिल।
13 'अश्शूर व निनवेया जुजु सन्नकेरिब व वया वजीर व वया सचिव हैकरपाखें छन्त शान्ति व स्वास्थ्य, शक्ति व सम्मान दु, हे महान् जुजु! छ व जिगु दथुइ पेन्स दयेमा ।
14 अले थ्व पौ छिथाय् थ्यनेवं छिं याकनं निस्रिनया मैदानय्, अश्शूर व निनवेय् झायादिल धासा जिं युद्ध मयासे व युद्धया ग्वसाःग्वयाःराज्य छिमित लल्हाये।'
15 वं मिश्रया जुजु फारोयात हैकारया नामं मेगु पौ नं च्वल। 'हे बल्लाम्ह जुजु, छिगु व जिगु दथुइ शान्ति जुइमा!
१६ यदि थ्व पौ छन्त थ्यनीबलय् छ दनाः अश्शूर व निनवेय् निस्रिनया मैदानय् वन धासा जिं छन्त युद्ध व ल्वापु मयासे राज्य लल्हाये ।'
१७ अले नादानया च्वसु वया कका हैकारया च्वसु थें खः।
18 अले वं निगू पौयात लथ्याकाःथःकका हाइकारया छापं छाप तल। अथेसां इपिं जुजुया दरबारय् हे दु ।
१९ अले व वनाःजुजुं थःकका हैकारयात अथे हे पौ च्वल, 'जिमि वजिर, जिमि सचिव, जिमि चान्सलर हैकारयात शान्ति व स्वास्थ्य ।
२० हे हैकार, थ्व पौ छिथाय् थ्यनेवं छि नापं दुपिं सकल सैनिकतय् त मुंकाःवसःव ल्याखय् सिद्ध जुइमा; अले प्यन्हुखुन्हु निस्रिनया मैदानय् जिथाय् हयादिसँ ।
21 छं जितः अन थथाय् वयाच्वंगु खनीबलय् जिलिसे ल्वाये मास्ति वपिं शत्रुत थें याकनं सेनायात जिगु विरुद्धय् ल्हायेगु या, छाय्धासा जि नापं मिश्रया जुजु फारोया दूतत दु, अले इमिसं

झीगु शक्तियात खनी। सेना व झीत ग्यायेफु, छाय् धासा इपिं झीगु शत्रु खःअले इमिसं झीत घृणा याइ।'
22 अले वं पौयात छाप तयाःजुजुया छम्ह दासपाखें हैकारयात छ्वयाबिल। अले वं च्वयातगु मेगु पौ कयाः जुजुया न्ह्यने न्यंकाः वयात ब्वनाःछाप क्यन ।
23 अले जुजुं पौय् छु दु धकाःन्यनाःतसकं हे अजू चाल, अले तसकं तं चायाः धाल-- "अँ, जिं थ्वगु बुद्धि क्यनागु दु। जिं हैकारयात छु याना कि वं जिमि शत्रुतय् त थुगु पौ च्वल ? जिं वयात फाइदा यानागुया निंतिं वपाखें जिगु थ्व हे प्रतिफल खः ला ?'
24 नादानं वयात धाल-- "हे जुजु, नुगः मच्छिंके मते। न त क्रोधित जुइ, तर निस्रिनया मैदानय् वनाः बाखं सत्य खः लाकि मखु स्वयेनु ।'
२५ अले नादान न्यान्हुखुन्हु दनाः जुजु व सैनिक व वजीरयात ज्वनाः मरुभूमिइ निस्रिनया मैदानय् वन । अले जुजुं स्वल। हैकार व सेनायात श्रृंखलाय् तल ।
26 अले हाइकारं जुजु अन दु धकाःखनाःलिक्क वनाःसेनायात युद्धय् थें न्ह्याः वनेगु व पौय् लुयावगु कथं जुजुलिसे ल्वायेगु संकेत बिल, नादानं छु खाइ खन धकाःमसिउ । वे क।
27 अले जुजुं हैकारं याग्गु ज्या खनाः चिन्ता, ग्याचिकु व ग्याचिकुइ लात, अले तसकं क्रोधित जुल।
28 अले नादानं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु जुजु, छिं खना ला? थुम्ह निर्दयीं छु यात ? तर छ क्रोधित जुइमते, दुख जुइमते, दुख जुइमते, बरु छंगु छेँय् वनाः छंगु सिंहासनय् च्वँ, अले जिं हैकारयात चिनाःव चेलं चिनाः छन्त हये, अले जिं छंगु शत्रुयात छंगुपाखें मेहनत मयासे पितिना छ्वये ।'
29 हैकारया खँय् तं चायाःजुजु थग्गु सिंहासनय् लिहां वन, अले वयात छुं हे मयाः अले नादानं हैकारयाथाय् वनाः धाल, 'व'अल्लाह, हे जिमि कका ! जुजुं धात्थें हे छंगु निंतिं तसकं लय् तायाच्वंगु दु, अले छं छन्त आज्ञा याग्गुलिं छन्त सुभाय् बियाच्वंगु दु।
30 आः वं जितः छंथाय् छ्वया हग्गु दु, छं सैनिकतय् त इमिगु ज्याय् छ्वयाहल, अले छंगु ल्यूने ल्हाः चिनाः व तुतिइ चेन चिनाः वयाथाय् वा, अले फारोया दूततय् सं थ्व खँ खनी, अले जुजुयात वये फइ । इपिं व इमि जुजुं ग्यानापुसे च्वं।'
३१ अले हैकारं लिसः बिल, 'न्यनेगु धइगु आज्ञा मानय् यायेगु खः ।' उग्रिमय् हे वं दनाः थग्गु ल्हाः ल्यूने चिनाः तुतिइ सिखं चिनाबिल।
32 नादानं वयात ज्वनाः जुजुयाथाय् वन। अले हैकारं जुजुया न्ह्यने दुहां वनाःवयागु न्ह्यने भूमिइ प्रणाम यानाःजुजुयात शक्ति व अनन्त जीवनया कामना यात ।
३३ अले जुजुं धाल, 'हे हैकार, जिमि सचिव, जिगु मामिलाया गभर्नर, जिमि चान्सलर, जिगु राज्यया शासक, जितः धा, जिं छन्त छु मभिंगु यानागु खः कि छं जितः थ्व कुरुप ज्या यानाः प्रतिफल बियादिल ।'
34 अले इमिसं वयात थम्हं च्वयातग्गु पौ व थग्गु छापं छाप तयातग्गु पौ क्यन। अले हैकारं थ्व खनेवं वयागु अंग थरथर खात, वयागु जिब्रो छक्कलं चिनाबिल, अले ग्यानाः छगः खँ नं ल्हाये मफुत । तर वं थग्गु छ्यं पृथ्वीपाखे झुके यानाःमूक जुल ।
35 अले जुजुं थ्व खँ थम्हाखें हे वग्गु खःधकाःपक्का जुल, अले वं तुरुन्त हे दनाःहैकारयात स्यानाःनगर पिने वयागु गम्पतय् तरवारं दायेगु आज्ञा बिल।
36 अले नादानं चिल्लाय् दनाः धाल, 'हे हैकार, हे कृष्णमुखी ! जुजुयात थुगु ज्या यायेत छंगु ध्यानं बाय् छंगु शक्तिं छन्त छु फाइदा जुइ ?'
३७ बाखं कनीम्हेस्यां थथे धाइ । अले तरवार ज्वनीम्ह मनूया नां अबु समिक खः । अले जुजुं वयात धाल-- "हे तरवार चले याइम्ह! दना, वनाः वयागु छेँया लुखाय् हैकारया गम्पः स्यानाः वयागु छ्यं वयागु म्हं सच्छि हात तापाक वांछ्व ।'
38 अले हाइकारं जुजुया न् ह्यने घुँडा टेकाःधाल-- "जिमि प्रभु जुजु सदां म्वायेमा। अले छं जितःस्यायेगु इच्छा यात धासा छंगु इच्छा पूवनेमा । अले जिं स्यू कि जि दोषी मखु, तर दुष्ट मनुखं थग्गु दुष् टया हिसाब बी। अय् सां हे जिमि प्रभु जुजु! जिं छितःव छिगु मित्रतायात इनाप याना, तरवार चले याइम्ह मनूयात जिगु सीम्ह जिमि दासतय् त बीत अनुमति बियादिसँ, इमिसं जितः थुना बी, अले छिमि दास छिगु बलिदान जुइमाः।'
39 जुजुं दनाःतरवार चले याइम्हसित थत्त यग्गु कथं यायेत उजं बिल।
४० अले वं तुरुन्त हे थःदासतय् त हैकार व तरवार चले याइम्ह मनूयात ज्वनाःवयात स्यायेत वलिसे नांगां वनेत उजं बिल।
४१ अले हाइकारं थत्त स्यायेत्यंगु खँ पक्कां सीकाः थःकलाग्यात छ्वयाहल, 'जितःनापलायेत पिहां वा, अले छ नापं द्वछि ल्यासेपिं कुमारीत दयेमा, अले इमित बैजनी रंगया वसःपुंकि । जि सी न्ह्यःइमिसं जिगु निंतिं ख्वयेत रेशम ।
42 अले तरवार च्वनीम्ह व वया च्यत्तय्त छगू टेबुल दय्कि। अले इमिसं त्वनेत यक्व हे दाखमद्य ल्वाकछ्यानादिसँ।"
43 अले वं धाथें फुक्कं यात। अले व तसकं बुद्धिमान, चलाख व विवेकशील खः । अले वं सम्भावित सकतां शिष्टाचार व सयेकेगुयात छप्पँ यात ।
४४ जुजुया सेना व तरवार ज्वनाः वपिं मनूत थ्यंबलय् इमिसं टेबुल, दाखमद्य व तजिगु नसाज्वलं लुइकल, अले इमिसं नयेगु व त्वनेगु शुरु यात, अले इपिं ग्यानापुसे च्वन।
४५ अले हैकरं तरवार चले याइम्ह मनूयात पुचलं छखे यंकल अले धाल, 'हे अबु समिक, छं मस्यू ला कि सन्नाकेरिबया अबु जुजु सर्हदुमं छन्त स्यायेत स्वबलय् जिं छन्त ज्वनाःछगू थासय् सुचुका तया । जुजुया तं क्वलात अले वं छन्त न्यन ला ?
46 जिं छन्त वया न्ह्यने हयेबलय् व छंगु निंतिं लय्ताल, अले आःजिं छन्त यानागु दया लुमंकि।
47 जिं स्यू, जितःस्याग्गुलिं जुजुं पश्चाताप याइ, अले तसकं तं चाइ।
48 छाय् धासा जि दोषी मखु, अले छं जितः वयागु दरवारय् वयागु न् ह्यने न्ह्यब्वयेबलय् छन्त तसकं भाग्य दइ, अले जिमि केहेँया काय् नादनं जितः धोखा बियाःजितः थथे बांमलाग्गु ज्या याग्गु दु धकाःसीके फइ, अले छं जितःथुलि बांमलाग्गु ज्या याग्गु दु धकाःसीके फइ। जुजुं जितःस्याग्गुलिं पश्चाताप याइ। अले आः जिगु छेँया क्यबय् छगू क्वथा दु, उकिया बारे सुनानं मस्यू ।
४९ जिमि कलाग्या ज्ञानं जितःथुकी सुचुका तयादिसँ । अले स्याये बहम्ह जिम्ह जेलय् च्वंम्ह दास दु।

50 वयात पिने हयाः जिगु वसः पुंकि, अले अय् लाः त्वनेधुंकाः च्यत्तय् त वयात स्यायेत उजं ब्यु।" इमिसं सुयात स्यानाच्वन धकाःइमिसं सीके फै मखु ।
51 अले वयागु छ्यं वयागु सीम्हं सच्छि फुट तापाक्क वांछ्वयादिसँ, अले वयागु सीम्ह जिमि दासतय् त बियादिसँ, इमिसं वयात थुनेमाः" अले छं जिथाय् यक्व धनसम्पत्ति मुंके धुंकल।
५२ अले तरवारधारीं हैकारं धाथें यानाः जुजुयाथाय् वनाः धाल, 'छंगु छ्यं सदां म्वायेमा !'
५३ अले हैकारया कलाम्हं वयात सुलाच्वंगु थासय् वाम्रतिकं वयात माग्गु छु छु क्ककायेगु यात, अले वयात बाहेक मेपिं सुनां नं थुकिया बारे मस्यू ।
५४ अले हैकार ऋषियात गथे यानाः स्यानाः सीगु खः धइगु बाखं न्यनावन, दोहोरे जुल, अले व नगरया सकलें मनूतय् सं वयागु निंतिं शोक व्यक्त यात ।
५५ अले इमिसं ख्वयाः धाल, 'अहो, हे हैकार! अले छिगु सयेकेगु व छिगु शिष्टताया निंतिं ! छंगु व छंगु ज्ञानया खँय् गुलि दुख ! छ थें जाम्ह मेम्ह गन लुइके फइ? अले छंगु थाय् पूर्वकेत छ थें च्वंम्ह थुलि बुद्धिमान, थुलि विद्वान, शासन यायेगुलिइ थुलि कुशल मनू गन दइ ?'
५६ तर जुजुं हैकारया बारे पश्चाताप यानाच्वंगु ख; अले वयागु पश्चातापं वयात छुं हे फाइदा मबिल ।
५७ अले वं नादनयात सत्ताः धाल-- "वनाः थः पासापिन्त थः नापं यंकि, अले थः कका हैकारया निंतिं शोक व ख्वबि या, अले वयागु लुमन्तियात सम्मान यासें चलन कथं वयागु निंतिं शोक या।"
58 तर मूर्ख, अज्ञानी, कठोर नुगः दुम्ह नादान थः ककाया छँय् वनाः ख्वयाः न ख्वल, न दुख यात, न ख्वल, बरु नुगः मदुपिं व क्रह्मंपिं मनूतय् त मुंकाःनयेगु व त्वनेगु ज्या यात।
५९ अले नादानं हैकारया दास व दासतय् त ज्वनाःइमित चिनाः यातना बियाःतसकं स्यानाबिल।
६० अले वं थः काय् थें ब्वलंकूम्ह ककाया कलाग्यात सम्मान मयासे वयात थलिसे पापय् लाकेगु इच्छा यात ।
६१ तर हैकारयात सुलाच्वंगु थासय् स्यानाबिल, अले वं थः दास व थः जलाखलातय् गु ख्वबि ताल, अले वं दयालु परमेश्वरयात प्रशंसा यात, अले वं न्ह्याबलें परमेश्वरयात प्रार्थना यानाः याचना यात । ।
६२ तरवार चले याइम्ह मनू सुलाच्वंगु थासय् इलय् ब्यलय् हैकारयाथाय् वइगु ख; अले हैकारं वयाः वयात इनाप यात। वं वयात सान्त्वना बियाःउद्धारया कामना यात।
६३ अले मेमेगु देशय् हैकार ऋषियात स्यानाबिल धकाः बाखं न्यनेवं सकलें जुजुपिं दुखी जुयाः जुजु सन्नकेरिबयात तिरस्कार यात, अले पहेली हल याइम्ह हैकारयात कयाःविलाप यात ।

द्या 4

"द रिडल्स अफ द स्फिंक्स।" अहिकारयात धात्थें छु जुल । वयागु लिहां वयेगु ।
१ अले मिश्रया जुजुं हैकरयात स्यानाबिल धकाःपक्का यायेधुंकाः वं तुरुन्त हे दनाःजुजु सन्नकेरिबयात छगू पौ च्वयाःउकी वयात लुमंका बिल, 'जिमिसं छन्त विशेष रुपं शान्ति, स्वास्थ्य, शक्ति व सम्मानया बारे इच्छा यानागु दु । जिमि यम्ह किजा, जुजु सन्नकेरिब।
2 जिं स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ छगू महल दयेकेगु इच्छा यानाच्वनागु दु, अले जिं छन्त थम्हं हे छम्ह बुद्धिमान, चलाखम्ह मनू छ्वयाहयाः जिगु निंतिं थ्व महल दयेकेगु व जिगु फुक् क न्ह्यसग्या लिसः बीगु, अले जितः. स्वदँया निंतिं अश्शूरया कर व भन्सार शुल्क पुलेमाली।'
3 वं पौयात छाप तयाःसन्नकेरिबयात छ्वयाबिल।
4 वं थुकियात कयाःथःवजिर व थग्गु राज्यया कुलीनतय् त बिल, अले इपिं ग्यानाःलज्जित जुल, अले व तसकं क्रोधित जुल, अले वं गथे यानाःयायेगु धकाःअजू चाल ।
5 अले वं बुराबुरिपिं, विद्वानत, बुद्धिमानत, दार्शनिकत, ज्योतिषत व थग्गु देसय् च्वंपिं सकसितं मुंकाःपौ ब्वनाः धाल-- "छिकपिं मध्यय् सुयात मिश्रया जुजु फारोयाथाय् हुँ, वयागु न्ह्यसःया लिस: बियादिसँ ला?'
6 अले इमिसं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु जुजु! छं सिउ कि छंगु राज्यय् छंगु वजीर व सचिव हैकार बाहेक मेपिं सुं नं थुपिं न्ह्यसग्या बारे परिचित मदु ।
7 तर जिमिसं थ्व खँय् छुं नं कुशलता मदु, वया भौया काय् नादानयात त्वत्ता; छाय् धाःसा वं वयात वयागु फुक्क बुद्धि, शिक्षा व ज्ञान स्यनाबिल। वयात थथाय् सति, सायद वं थ्व कडा नोट चायेके फइ ।'
8 अले जुजुं नादानयात सत्ताः धाल-- "थ्व पौ स्वयाः थुकी छु दु धकाःथुइकादिसँ।" अले नादानं थ्व ब्वनाःधाल-- "हे जिमि प्रभु! स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ महल दयेके फुम्ह सु खः?'
9 नादानया खँ न्यनाःजुजुं तसकं दुख ताल, अले थग्गु सिंहासनं कुहां वयाःखरानीइ च्वनाःहैकारया निंतिं ख्वयाःख्वल।
10 वं धाल-- 'हे जिगु दुख! हे हैकार, गुम्हेस्यां रहस्य व पहेली स्यूगु खः! हे हैकार, छंगु निंतिं जितःधिक्कार दु ! हे जिगु देय् या गुरु व जिगु राज्यया शासक, जिं छ थेंज्याम्ह गन लुइके फइ ? हे हैकार, हे जिगु देशया गुरु, जिं छंगु निंतिं गन वने ? छंगु निंतिं जितःधिक्कार दु ! जिं छन्त गथे यानाः नाश यानागु खः! अले जिं ज्ञान मदुम्ह, धर्म मदुम्ह, पुरुषत्व मदुम्ह मूर्ख, अज्ञानी मचाया खँ न्यना ।
११ अ! अले हानं जिगु निंतिं आः! सुनां छन्त जितःछक्कया निंतिं बी फइ, बाय् हाइकार म्वानाच्वंगु खँ जितःसुनां हये फइ ? अले जिं थग्गु राज्यया बच्छि वयात बी।"
12 थ्व जितः गनं वग्गु? आ; हैकार ! जिं छन्त छकः जक नाप लायेत, छन्त स्वयाःलय् तायाःजितःतृप्त यायेत ।
१३ अ! हे छंगु निंतिं जिगु दुख न्ह्याबलें ! हे हैकार, जिं छन्त गथे यानाः स्याना ! अले जिं खँया अन्त मस्वतले जिं छंगु खँय् लिबाकागु मदु।'
14 जुजु चान्हय् न्हिं ख्वयाच्वन। आःतरवारधारीं जुजुया क्रोध व हैकारया निंतिं वयागु दुख खनाः वयागु नुगः वयागु प्रति नरम जुल,, अले वयागु न्ह्यने वनाःवयात धाल ।
15 'हे जिमि प्रभु! जिगु छ्यं त्वाथलेत छिमि दासतय् त उजं ब्यु।' अले जुजुं वयात धाल - 'अबु समिक, छन्त छु दोष दु ?'
16 तरवार च्वनीम्ह मनुखं वयात धाल-- "हे जिमि मालिक! थः मालिकया आज्ञा अख्ःज्या याइपिं फुक् क दासयात स्याना बी, अले जिं छिगु आज्ञा अख्ःज्या यानागु दु।'

17 अले जुजुं वयात धाल। 'अबु समिक, छन्त धिक्कार, जिगु आज्ञा विपरीत छं छु ज्या यानागु दु ?'
18 तरवार च्वनीम्ह मनुखं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु! छं जितःहाइकारयात स्यायेत आदेश बियाबिल, अले जिं स्यू कि छं वयागु बारे पश्चाताप याइ, अले वयात अन्याय याग्गु दु, अले जिं वयात छगू थासय् सुचुका, अले जिं वया छम्ह दासयात स्याना, अले व आः सुरक्षित दु । छं जितः आज्ञा बिल धास्सा जिं वयात छंथाय् हये ।'
19 जुजुं वयात धाल। 'अबु समिक छन्त धिक्कार ! छं जितः हिस्याकल अले जि छंगु प्रभु खः।'
20 तरवार च्वनीम्ह मनुखं वयात धाल-- "मखु, जिमि प्रभु, छंगु छ्यंया जीवनया कसम न्यंका। हैकार सुरक्षित व म्वानाच्वंगु दु ।'
21 जुजुं थ्व खँ न्यनाःवयात पक्का जुल, अले वयागु छ्यं कछुनाः लय्तायाःबेहोस जुल, अले वं इमित हैकार हयेत उजं बिल।
22 अले वं तरवार ज्वनीम्हयात धाल-- 'हे विश्वास याये बहम्ह दास! यदि छिगु खँ सत्य खस्सा जिं छितःसमृद्ध यायेगु व छिगु मर्यादायात छिमि सकल पासापिनिगु मर्यादा स्वयाः तधं यायेगु इच्छा दु ।'
23 अले तरवार ज्वनीम्ह मनू हाइकारया छेँय् थ्यंबलय् तक लय् तायाः वन। अले वं सुलाच्वंगु थाय् या लुखा चायेकाः कुहां वनाः हैकारयात परमेश्वरया प्रशंसा यानाःसुभाय् बियाच्वंगु खन।
24 अले वं वयात हालाः धाल, 'हे हैकार, जिं दकलय् अप्वः आनन्द, सुख व आनन्द हयाच्वनागु दु।'
25 अले हैकारं वयात धाल, 'हे अबु समिक, छु समाचार दु ?' अले वं वयात फारोयागु खँ न्हापांनिसें लिपतय् तक कन। अले वयात ज्वनाःजुजुयाथाय् वन।
26 जुजुं वयात स्वबलय् वयात मभिंगु अवस्थाय् खनेदत, वयागु सँ जंगली पशुतय् गु थें ताहाकःजुल, वयागु नखः गरुडया लुसि थें ताहाकःजुल, अले वयागु म्ह धूया कारणं फोहर जुल । वया ख्वाग्गु उं हिलावन अले ख्वाउँसे च्वन अले आःखरानी थें जुल ।
27 जुजुं वयात खनाः दुख ताल, अले तुरुन्त हे दनाः वयात घय् पुयाः चुप्पा नल, अले वयात ख्वयाः धाल-- 'परमेश्वरयात प्रशंसा जुइमाः सुनां छन्त जिथाय् लित हग्गु खः।'
28 अले वं वयात सान्त्वना बियाःसान्त्वना बिल। अले वं थग्गु वसः त्वत्ताःतरवार चलेयाइम्हसित पुंकल, अले वयात तसकं अनुग्रह यानाःयक्व धनसम्पत्ति बियाःहैकारयात आराम बिल ।
29 अले हाइकारं जुजुयात धाल-- "जिमि प्रभु जुजु सदां म्वायेमा। थुपिं संसारया मस्तय् गु ज्या जुइ । जिं थत्त ताडया सिमा बुइकागु दु, अले व छखेपाखे झुके जुयाः जितः क्य् वांछ्वयाबिल।
30 अय्नं, हे जिमि प्रभु! जि छंगु न्ह्यने खनेदूगुलिं छन्त उत्पीडन यायेगु वास्ता यायेमते ! अले जुजुं वयात धाल-- 'छितः दया यानादीम्ह परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा, अले छन्त स्यायेगुपाखें बचय् यानादिल।
31 अय् सां लुमुलुमु म्वल्हुयाः थग्गु छ्यं स्याना; थग्गु नखचखः स्याना; थग्गु वसः हिलाः पीन्हु तक थत्त न्ह्यइपुकादिसँ, अले छिं थत्त भिं यानाः थग्गु अवस्था व थग्गु ख्वाग्गु रंग बांलाके फइ । छथाय् लिहां वयेफु ।'
32 अले जुजुं थग्गु थिकेगु वसः त्वत्ताः हैकारयात पुंकल, अले हैकारं परमेश्वरयात सुभाय् बियाःजुजुयात प्रणाम यानाः लय्तायाः व लय् तायाःथग्गु छेँय् वनाःसर्वोच्च परमेश्वरयात प्रशंसा यात।
33 वया छेँय् च्वंपिं मनूत नं वया पासापिं व व म्वानाच्वंगु खँ न्यंपिं सकलें लय्ताल।

द्या 5

"पहेली"या आखः अहिकारयात क्यन । गरुडय् च्वंपिं मिजं मस्त । न्हापांगु "हवाईजहाज" गयेगु । इजिप्ट वनेगु । अहिकर, बुद्धि दुम्ह मनू जूगुलिं नं हास्यव्यंग्यया भावना दु । (श्लोक २७)
1 वं जुजुं धाथें यानाःपीन्हु तक आराम काल।
2 अले वं थग्गु दकलय् तजिगु वसःपुनाःथःदासत ल्यूने व न् ह्यने लय् तयाःलय् तायाःजुजुयाथाय् वन।
3 तर थःकेहेँया काय् नादानं छु जुयाच्वंगु थुइकाःवयात ग्यानाः ग्यानाःछु यायेगु धकाःमस्यूसे अजू चाल।
४ अले हैकारं थ्व खनेवं जुजुया न्ह्यने दुहां वनाः वयात अभिवादन यात, अले वयात अभिवादन लिसःबिल, अले वयात थग्गु लिक्क च्वनाःधाल ।
'हे जिमि यम्ह हैकार ! छन्त स्याग्गु खँ न्यनेधुंकाः मिश्रया जुजुं जिमित छ्वया हग्गु थुपिं पौत स्व।"
5 इमिसं जिमित तं चायेकाः जिमित त्याकाबिल, अले मिश्रया जुजुं जिमिके कर कायेत छ्वयाहग्गु करया ग्याचिकुं जिमिगु देशय् च्वंपिं यक्व मनूत मिश्रय् बिस्युं वन।
६ अले हैकारं पौ ज्वनाःब्वनाःउकिया दुनेया खँ थुइकल ।
7 अले वं जुजुयात धाल। 'हे जिमि प्रभु, तं चाये मते! जि मिश्रय् वनाः फारोयात लिसःबी, अले थ्व पौ वयात क्यने, करया बारे लिसःबी, अले बिस्युं वनाच्वंपिं फुक् कसितं लित छ्वये। अले जिं छिमि शत्रुतय् त दकलय् तधंम् ह परमेश्वरया ग्वाहालिं व छिमिगु राज्यया सुखया निंतिं लज्जित याये।'
८ अले जुजुं हैकारं धाग्गु खँ न्यनाः तसकं लय् ताल, अले वयागु नुगःतधं जुल, अले वयात अनुग्रह यात ।
९ अले हैकरं जुजुयात धाल, 'जितः पीन्हु लिबाकादिसँ, जिं थ्व न्ह्यसग्यात बिचाःयानाःथुकियात व्यवस्थापन यायेत ।' अले जुजुं थुकियात अनुमति बिल ।
10 अले हाइकार थग्गु छेँय् वनाःशिकारीतय् त थग्गु निंतिं निम्ह ल्याय् म्हपिं गरुडत ज्वनेत उजं बिल, अले इमिसं इमित ज्वनाः थथाय् हल, अले वं खिपःबुइपिन्त थग्गु निंतिं निगू कपासया तार बुनेत उजं बिल, इपिं छम्ह छम्ह । निद्वःकुट ताहाकग्गु, अले वं सिँकमितय् त हयेत धाल अले इमित तधंगु निगू दयेकेत उजं बिल । बाकस, अले इमिसं थ्व यात ।
11 अले वं निम्ह चिचीधिपिं मस्त ज्वनाःन्हिं न्हिं फैचा बलि बीगु व गरुड व मचातय् त नकेगु, गरुडया प्वाथय् गयेगु, अले इमित बल्लाग्गु क्वँय् चिनाबिल, अले तारयात तुतिइ चिनाबिल । गरुडतय् गु, अले इमित न्हिं न्हिं भचा भचा च्वय् ब्वयेके ब्यु, झिगू फिट तापाक, इपिं तधिकः मजूतले थुकिया अभ्यस्त व शिक्षित जुयाच्वंपिं; अले इपिं खिपग्या दक्कं हाकः आकाशय् थ्यन। मिजं मस्त इमिगु जँय् च्वनाच्वन । अले वं इमित थथाय् सालाकाल।
१२ अले हैकारं थग्गु इच्छा पूवंगु खनेवं मिजं मस्तय् त आकाशय् च्वय् यंकेबलय् इमिसं हालेत उजं बिल ।

13 'जिपिं ल्वहं व फारोया निंतिं किल्ला दय्केत जिमित हजि।'
१४ अले हैकारं इमित प्रशिक्षण व व्यायाम यायेगु गुबले तक इपिं अत्यन्त सम्भावित बिन्दु (कुशलताया) थ्यंके मफुत ।
15 अले इमित त्वताःवं जुजुयाथाय् वनाः धाल-- "हे जिमि प्रभु! छिगु इच्छा कथं ज्या सिधल। जि नापं दँ, जिं छन्त अजूचायापुगु खँ क्यने ।'
१६ अले जुजुं क्वछुनाः हैकारलिसे च्वनाः छगू तक्कूगु थासय् वनाः गरुड व मस्त हयेत छ्वल, अले हैकरं इमित चिनाः डोरीया दक्कं हाकःफसय् वांछ्वयाबिल, अले इपिं थुकथं हालाच्वन । वं इमित स्यनाबिल । अले वं इमित थथाय् सालाःइमिगु थासय् तल ।
17 जुजु व वया नापं च्वंपिं तसकं अजू चाल, अले जुजुं हैकरयात वयागु मिखाया दथुइ चुप्पा नयाः धाल-- "हे जिमि यम्ह, शान्तिपूर्वक हुँ! हे जिगु राज्यया गौरव ! मिश्रय् वनाः फारोया न्ह्यसय्रा लिसः बियादिसँ अले दकलय् तधंम्ह परमेश्वरया शक्तिं वयात त्याकादिसँ।'
18 अले वं वयात बिदा बियाः थः सेना, ल्याय् म्हपिं व गरुडत ज्वनाःमिश्रया छेँय् वन। अले अन थ्यनेवं जुजुया देशपाखे वन ।
19 मिश्रया मनूतय् सं सन्नकेरिबं फारोलिसे खँ ल्हायेत व वयागु न्ह्यसःया लिसः बीत थः गुप्त परिषद्या छम्ह मनूयात छ्वयाहगु सीकाःजुजु फारोयात थ्व खँ कन, अले वं थःगुप्त सभासदतय् गु पुचय्रात थःन्ह्यने हयेत छ्वल । ।
20 वं फारोया न्ह्यने वनाःजुजुपिन्त च्वने मागु थें वयात भागि यात।
21 वं वयात धाल-- 'हे जिमि प्रभु जुजु! सन्नकेरिब जुजुं छन्त अप्वःशान्ति व बल्लाक व सम्मान बियाःअभिवादन यानादी।
22 अले वं जितःथःदास मध्यय् छम्ह ख; छंगु न्ह्यसय्रा लिसःबीत व छंगु फुक् क इच्छा पूवंकेत छ्वयाहग्रु दु, छाय् धाय्सा छं जिमि प्रभु जुजुयाके छम्ह मनू मालेत छ्वयाहग्रु दु, गुम्हेस्यां छन्त देसया दथुइ छगू किल्ला दयेकी । स्वर्ग व पृथ्वी।
23 अले जिं दकलय् तधंम्ह परमेश्वरया ग्वाहालि व छिगु महान अनुग्रह व जिमि प्रभु जुजुया शक्तिं छिं यकथं थ्व छेँ दय्के।
24 अय्नं हे जिमि प्रभु जुजु! स्वदँया निंतिं मिश्रया करया बारे छं थुकी छु धाल -- आःछगू राज्यया स्थायित्व कडा न्याय ख; अले छं त्यात धाय्सा अले जिगु ल्हाय्रात छन्त लिसःबीगु छुं नं कौशल मदुसा जिमि प्रभु जुजुं छन्त छ्वयाहइ । छिं धयादीगु कर ।
25 छंगु न्ह्यसःया लिसः बियागु खय्सा छं जिमि प्रभु जुजुयात न्ह्यागु हे खँ छ्वया हयेगु ल्यं दनि।"
26 थ्व खँ न्यनाःफारो अजू चाल, अले वयागु भ्वय् च्वंगु खँ न्यनाःअजू चाल।
27 अले जुजु फारों वयात धाल-- "हे मनू! छंगु नां छु खः?' वं धाल-- "छिमि दास अबीकाम ख; जि जुजु सन्नकेरिबया चिचीधिकम्ह खिचा खः"
28 फारों वयात धाल-- "छ स्वयाःतधंम्ह सुं नं छिमि प्रभुं जितः लिसः बीत व जिलिसे खँ ल्हायेत छम्ह चिचीधिकम्ह खिचा छ्वयाहग्रु मदु ला?"
29 अले हैकारं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु जुजु! जिं दकलय् तधंम्ह परमेश्वरयात छंगु मनय् दुगु खँ पूवंकेमा धकाः इनाप याना, छाय् धाय्सा परमेश्वर बल्लापिंत अलमल यायेत कमजोरपिं नापं दु।'
30 अले फारों अबिकामया निंतिं छगू छेँ दयेकाःवयात नसा, ला, त्वनेगु व वयात माग्रु फुक् क सामान बीत आज्ञा बिल।
31 अले स्वन् हु लिपा फारों थत्त प्याज व ह्याउँगु वसःपुनाःथग्रु सिंहासनय् च्वन, अले वया राज्यया फुक् क वेजरत व तधंपिं मनूत ल्हाःक्रस यानाःतुति क्वछुकाःव छ्यं क्वछुकाःदनाच्वन।
32 अले फारों अबीकामयात सत्तेत छ्वल, अले वयात वया न् ह्यने हयेवं वं वया न् ह्यने प्रणाम यानाः वया न् ह्यने च्वंगु बँय् चुप्पा नल।
33 अले जुजु फारों वयात धाल-- "हे अबीकाम, जि सु थें ख? अले जिगु राज्यया तधंपिं मनूत सु थें च्वं?"
34 अले हैकारं वयात धाल, 'हे जिमि प्रभु थथिति, छ बेल मूर्ति थें ख; अले छिगु राज्यया कुलीनत वया दास थें खः।'
35 वय्कलं वयात धयादिल-- "वँ, कन्हय् थन लिहां वा।" अले जुजु फारों उजं बिउ थें हैकार वन ।
36 कन्हय् खुन्हु हैकारं फारोया न्ह्यने वनाः प्रणाम यानाः जुजुया न्ह्यने दनाच्वन। फारों ह्याउँगु वसःपुनातग्रु खय्सा तधंपिं मनूतय्सं तुयुगु वसःपुनातग्रु खः।
37 अले फारों वयात धाल-- हे अबिकाम, जि सु थें खः? अले जिगु राज्यया तधंपिं मनूत सु थें च्वं?"
38 अले अबीकामं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु! छ सुर्द्यः थें ख; अले छिमि दासत वयागु जःथें खः' अले फारोनं वयात धाल-- "छंगु छेँय् हुँ, अले कन्हय् थन वा।"
39 अले फारोनं थग्रु दरबारयात शुद्ध ह्याउँगु वसः पुनेगु आज्ञा बिल, अले फारो नं इपिं थें वसःपुनाःथग्रु सिंहासनय् च्वन, अले इमित हैकार हयेत आज्ञा बिल। अले वय्कः दुहां वनाः वय्कय्रा न्ह्यने च्वन।
40 अले फारों वयात धाल-- "हे अबीकाम, जि सु थें ख? अले जिमि तधंपिं मनूत सु थें च्वं?'
41 अले अबीकामं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु! छ चन्द्रमा थें ख; अले छंगु कुलीनत ग्रह व नगु थें खः।' अले फारों वयात धाल-- "वँ, कन्हय् थन हे च्वँ।"
४२ अले फारों थःदासतय् त थी थी रंगया वसःपुनेगु आज्ञा बिल, अले फारों ह्याउँगु मखमली वसः पुनाः थग्रु सिंहासनय् च्वनाः अबिकामयात हयेत आज्ञा बिल। अले वं छेँय् दुहां वनाःवय्कय्रा न्ह्यने प्रणाम यात।
४३ अले वं धाल, 'हे अबिकाम, जि सु थें खः? अले जिगु सेना सु थें च्वं?' अले वं धाल-- "हे जिमि प्रभु! छ अप्रिल महिना थें ख; अले छंगु सेना उकिया स्वां थें खः।'
४४ अले जुजुं थ्व खँ न्यनाः तसकं लय् तायाः धाल-- हे अबीकाम ! न्हापांखुसी छं जितःबेलया मूर्तिलिसे दानाबिल, अले जिमि तधंपिं मनूतय् त वया च्यत्तलिसे दानाबिल।
45 अले निक्वग्रुखुसि छिं जितःसुर्द्यलिसे दानादिल, अले जिमि तधंपिं मनूतय्त निभाय्रा जलिसे दानादिल।
46 अले स्वक्वकःजितःचन्द्रमालिसे, अले जिमि तधंपिं मनूतय् त ग्रह व नगुलिसे दानादिल।
47 न्यक्वग्रु खुसिइ छं जितः अप्रिल लालिसे दानाबिल, अले जिमि तधंपिं मनूतय् त उकिया स्वांलिसे दानाबिल। तर आ; हे अबिकाम ! जितःधयादिसँ, जिमि प्रभु जुजु सन्नकेरिब, व सु थें च्वं?" अले वया तधंपिं मनूत सु थें ख?'
४८ अले हैकारं तसकं हालाःधाल, 'जिमि प्रभु जुजुया उल्लेख यायेगु व छ थग्रु सिंहासनय् च्वनेगु जिगुपाखें तापाक्क जुइमा ।

तर दनादिसँ, जिमि प्रभु जुजु सु थें ख; वया कुलीनत सु थें खः धकाःजिं छितःधाये।'
49 फारों न्ह्यने फुक्कं न्ववागु व मग्यासे लिसः बी फुगुलिं फारो अजू चाल। अले फारों थगु सिंहासनं दनाःहैकारया न्ह्यने दनाःवयात धाल-- "आःजितःधा, अले जिं छिमि प्रभु जुजु सु थें ख; वया कुलीनत सु थें खःधकाःसीके फइ।"
५० अले हैकारं वयात धाल, 'जिमि प्रभु स्वर्गया द्यः ख; वया कुलीनत ज्वालामुखी व गडगडाघट ख; अले वयात यब्लय् फय् वइ, वा वइ ।
51 अले वय् कलं गरजया आज्ञा बियादिल, अले व चकना वइ, वा वइ, अले वय् कलं सूर्ययात ज्वनादिल, अले वय् कलं थगु जः मब्यू, अले चन्द्रमा व नगुत ज्वनादिल, अले इमिसं चाहिली मखु।
५२ अले वं वाफय् वइ, अले वा वइ, अले अप्रिलयात क्वत्यलाः उकिया स्वां व छेँत स्यंका बी।'
53 थ्व खँ न्यनाः फारो तसकं हे अजू चाल, अले तसकं तं चायाः वयात धाल-- "हे मनू! जितःधात्थेंगु खँ धा, अले छ धात्थें सु खःधकाःजितःसीके ब्यु ।'
54 वं वयात खगु खँ कन। 'जि हैकार शास्त्री ख; जुजु सेन्नाकेरिबया प्राइभी काउन्सिलरत मध्ये दकलय् तधंम्ह ख; अले जि वयागु वजीर व वयागु राज्यया गभर्नर ख; अले वयागु चान्सलर खः।'
55 अले वय्कलं धयादिल -- 'थ्व खँ छं सत्य हे धयादिल। तर जिमिसं हैकारया बारे न्यनागु दु, जुजु सन्नकेरिबं वयात स्यानाबिल, अय् नं छ म्वानाच्वंगु व स्वस्थ जुयाच्वंगु खनेदु।'
56 अले हाइकारं वयात धाल-- "ख; अथे हे जुल, तर सुलाच्वंगु खँ स्यूम्ह परमेश्वरयात प्रशंसा जुइमा; छाय् धाःसा जिमि प्रभु जुजुं जितःस्यायेत आज्ञा बियादीगु ख; अले वं व्यभिचारी मनूतय् गु खँय् विश्वास यात, तर प्रभुं उद्धार यानाबिल । जित; अले वय् कय्यात विश्वास याइम्ह धन्य जुइ।'
57 अले फारों हैकारयात धाल-- "वँ, कन्हय् थन हे च्वँ, अले जितः जिमि कुलीनतय् गु व जिगु राज्य व जिगु देशया मनूतय् पाखें गबलें मतानिगु खँ धा।"

द्या 6

चाल सफल जुल । अहिकरं फारोया हरेक न्ह्यसग्या लिसःबी । गरुडय् च्वंपिं मिजंमस्त न्हिच्छिया क्लाइमेक्स खः । प्राचीन धर्मग्रन्थय् थुलि दुर्लभ खनेदूगु बुद्धि ३४-४५ श्लोकय् प्रकट जूगु दु ।
१ अले हैकारं थगु छेँय् वनाःपौ च्वयाःथथे धयातगु दु।
2 अश्शूरया जुजु सन्नकेरिबपाखें। अले निनवे शहर मिश्रया जुजु फारोयाथाय् बिल।
3 'हे जिमि किजा, छन्त शान्ति जुइमा! अले जिमिसं छन्त थुकिं थुइकेगु खँ छु धाःसा छम्ह किजायात थःकिजाया आवश्यकता दु, अले थथवय् जुजुपिं मा; अले जिगु आशा छंपाखें खःकि छं जितः न्यासः ट्यालेन्ट लुँ त्यासा बी, छाय् धाःसा जितः व नसात्वँसाया निंतिं माः। छुं सैनिकतय्त, जिं इमित खर्च यायेमा धकाः। अले भचा लिपा जिं छन्त छ्वयाहये ।'
4 अले वं पौ लथ्याकाःकन्हय् खुन्हु फारोयाथाय् लल्हात।
5 व खनाःवं अजू चाल अले वयात धाल -- "जिं सुयागुं पाखें थज्यागु खँ गबलें मतानि।"
६ अले हैकारं वयात धाल, 'थ्व धात्थें हे जिमि स्वामी जुजुयात पुलेमागु ऋण खः।'
७ अले फारों थुकियात स्वीकार यानाः धाल-- "हे हैकार, जुजुतय् गु सेवाय् इमान्दार जुइपिं छ थें हे खः।
8 छितःबुद्धिं सिद्ध यानादीम्ह व दर्शन व ज्ञानं छितःसुशोभित यानादीम्ह परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा।
९ अले आःहे हैकार, जिमिसं छंगुपाखें मागु ल्यं दनि, छं स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ छगू किल्ला थें दयेकेमाः।'
१० अले हैकारं धाल, 'न्यनेगु धइगु आज्ञा मानय् यायेगु खः। छंगु इच्छा व ल्यज्या कथं जिं छन्त छगू किल्ला दयेके। तर हे जिमि प्रभु, जिं जिमित चुना, ल्वहं, मा व ज्यामित तयार याना, अले जिके दक्ष दमित दु, गुमिसं छितःयगु कथं दय् की ।'
11 जुजुं वयागु निंतिं फुक्कं तयार यानाःइपिं छगू तधंगु थासय् वन। अले हैकार व वया मस्त अन वल, अले वं गरुड व ल्याय् म्हतय् त थःनापं यंकल। अले जुजु व वया सकलें कुलीन मनूत वनाःशहरय् फुक् क मनूत मुनाःहैकारं छु याइ धकाःस्वल ।
१२ अले हाइकारं गरुडतय् त बक्साय् पिने त्वत्ताः ल्याय् म्हतय् त इमिगु क्वँय् य् चिनाबिल, अले गरुडतय् गु तुतिइ खिपः चिनाबिल, अले इमित हवाइजहाजय् यंकल । अले इपिं स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ थ्यनेत तकं च्वय् ब्वया वन।
13 अले मचातय् सं हाला हल-- "जिमिसं जुजुया किल्ला दनेत ईँचा, चा हजि, छाय् धाःसा जिपिं निष्क्रिय जुयाच्वनागु दु।"
14 अले मनूत अजू चायाःअजू चाल। अले जुजु व वया तधंपिं मनूत अजू चाल।
15 अले हैकार व वया दासतय् सं ज्या याइपिं मनूतय् त दायेगु शुरु यात, अले इमिसं जुजुया सैनिकतय् त हालाः धाल, 'दक्ष ज्या याइपिन्त इमिसं मागु छु हयादिसँ, इमित इमिगु ज्याय् पंगः थने मते।'
16 अले जुजुं वयात धाल-- "छ वँय् खः उलि तापाक्क सुनां छुं नं हये फै ?
17 अले हैकारं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु! झीसं फसय् गथे यानाः महल दयेकेगु ? अले जिमि प्रभु जुजु थन दुगु खःसा वं छन्हु हे यक्व महल दयेकीगु जुइ ।'
18 अले फारोनं वयात धाल-- "हे हैकार, छंगु छेँय् वनाः आराम या, छाय् धाःसा जिमिसं किल्ला दयेकेगु ज्या त्वत्ताः कन्हय् जिथाय् वा।"
१९ अले हैकार थगु छेँय् वनाः कन्हय् खुन्हु फारोया न्ह्यने खनेदत। अले फारोनं धाल-- "हे हैकार, छिमि प्रभुया सलया बारे छु बुखँ दु ? छाय् धाःसा वय् कलं अश्शूर व निनवेया देशय् न् ह्यने ल् हाबलय् जिमि घोडातय् सं वय् कय्या सःन् यनाः थः मचात वांछ्वया हइ।"
20 अले हैकारं थ्व खँ न्यनाः वनाः छम्ह भौचायात ज्वनाः वयात चिनाःमिश्रीतय् सं न्यने मफुतले तसकं कोर्रां दायेगु शुरु यात, अले इमिसं वनाःजुजुयात थ्व खँ कन।
21 अले फारों हैकारयात हयेत छ्वयाहल, अले वयात धाल-- "हे हैकार, छं व मूक पशुयात छाय् थथे कोर्रां दायागु ?
22 अले हैकारं वयात धाल, जिमि प्रभु जुजु ! धात्थें हे वं जितः कुरुप ज्या यागु दु, अले वयात थ्व स्यायेगु व कोर्रां दायेगु योग्य जुल, छाय् धाःसा जिमि प्रभु जुजु सन्नकेरिबं जितःबांलागु खिचा

बियादीगु ख; अले वयाके बल्लागु सत्य सःदुगु ख; अले वयाके न्हि व चाया घडीत स्यूगु खः।
२३ अले थौं हे चान्हय् भौचा दनाः छ्यं स्यानाः वन, अले थुगु ज्याया कारणं जिं वयात थुकथं स्यानागु दु ।'
24 अले फारोनं वयात धाल-- "हे हैकार, जिं थ्व फुक् क खँ खना कि छ बुरा जुजुं वनाच्वंगु दु, अले मिश्र व निनवेया दथुइ खुइच्यागू पारासंग दु, अले वं गथे यानाः थौं हे चान्हय् वनाः स्यानाबिल । छंगु खिचाया छ्यं क्वछुकाःलिहां वा ला ?'
25 अले हैकारं वयात धाल, 'हे जिमि प्रभु ! मिश्र व निनवेया दथुइ थुलि तापागु जूसा जिमि प्रभु जुजुया घोडां खिउँसे च्वनाःथः मचात वांछ्वइबलय् छिमि घोडातय् सं गथे यानाः न्यने फइ?" अले सलया सःमिश्रय् गथे यानाःथ्यनी?"
26 फारों थ्व खँ न्यनाःहाइकारं वयागु न्ह्यसःया लिसःबियादीगु सीकल।
27 अले फारोनं धाल-- "हे हैकार, जितः समुद्रया बालुवाया खिपःदयेकादिसँ।"
28 अले हैकरं वयात धाल, "हे जिमि प्रभु जुजु, जितः खजानापाखें छगू खिपःहयेत उजं बियादिसँ, अले जिं उज्वःगु हे खिपःदयेके ।"
२९ अले हाइकार छेँया लिउने वनाः समुद्रया तःवःगु किनाराय् प्वाःखनाःल्हातय् छपु मुट्ठी फि ज्वना; समुद्रया फि, अले निभाः त्वयाःप्वालय् दुहां वनाःन्यनावन । खिपःथें बुनातगु थें मजुतले निभालय् च्वंगु फि ।
३० अले हैकरं धाल, 'छिमि दासतय् त थ्व खिपः कायेत उजं बियादिसँ, अले छितःयबलय् जिं छन्त थुज्वःगु खिपःबुने ।'
31 अले फारों धाल-- "हे हैकार, जिमिके थन छगू मिलया ल्वहं दु, व त्वाद्यःगु दु, जिं छन्त थुकियात सिलेगु इच्छा याना।"
३२ अले हाइकारं स्वल, अले मेगु ल्वहं लुइकल ।
33 अले वं फारोयात धाल-- 'हे जिमि प्रभु! जि छम्ह पिनें वम्ह खः: अले जिके सिलेगु ज्याभःमदु ।
34 तर जिं छन्त विश्वास याये बहपिं जुत्ता दयेकीपिन् त थ्व ल्वहंया खिपः चीकेत उजं बियादिसँ, अले जिं व ल्वहंया ल्वहंयात सिलेगु जुइ।"
35 अले फारो व वया फुक्क तधंपिं मनूत न्हिल। अले वं धाल-- "छन्त थ्व बुद्धि व ज्ञान बियादीम्ह दकलय् तधंम्ह परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा।"
36 अले फारों हैकारं थत्त त्याकूगु खनाः वयागु लिसः लित बिउबलय् व तुरुन्त हे उत्साहित जुल, अले इमित थःगु निंतिं स्वदँया कर मुंकेगु व हैकरय् हयेत आज्ञा बिल।
37 वं थःगु वसःत्वत्ताःहैकार, वया सैनिक व दासतय् त पुंकल, अले वयागु यात्राया खर्च नं वयात बिल।
३८ अले वं वयात धाल-- "हे वया प्रभुया शक्ति व वया डाक्टरतय् गु गर्व, शान्तिपूर्वक हुँ! छ थेंज्याम्ह सुं नं सुल्तान दु ला ? छिमि प्रभु जुजु सन्नकेरिबयात जिगु अभिवादन बियादिसँ, अले जिमिसं वयात गथे यानाः उपहार छ्वया हयागु खः धकाः वयात कनादिसँ, छाय् धासा जुजुपिं म्हो जक दानय् सन्तुष्ट जुइ।"
39 अले हाइकारं दनाःजुजु फारोया ल्हाःचुप्पा नयाःवयागु न्ह्यने च्वंगु बँय् चुप्पा नयाः वयात शक्ति व निरन्तरता व वयागु भण्डारय् प्रचुरता दयेमा धकाःकामना यात अले वयात धाल, 'हे जिमि प्रभु! जिमि छम्ह हे देशवासी मिश्रय् मच्वनेमा धकाःजिं छन्त इनाप याना।"
40 अले फारो दनाःमिश्रया सतकय् घोषणा याकेत घोषणा यात कि अश्शूरया मनूत व निनवेयापिं सुं नं मनूत मिश्रय् मच्वनेमा, बरु इपिं हैकरलिसे वनेमाः।
41 अले हैकरं जुजु फारोयात बिदा बियाःअश्शूर व निनवेया देश मालेत वन। अले वयाके छुं धनसम्पत्ति व यक्व धनसम्पत्ति दुगु खः।
४२ अले जुजु सन्नकेरिबयात हैकार वयाच्वंगु दु धकाःसमाचार थ्यनेवं व वयात नापलायेत पिहां वन, अले वयात तसकं लय् तायाःवयात घय् पुयाःचुप्पा नयाःधाल, 'छन्त छेँय् लसकुस दु, हे थथिति ! जिमि किजा हैकार, जिगु राज्यया शक्ति, अले जिगु राज्यया गौरव ।
४३ जिगु राज्य व जिगु सम्पत्तिया बच्छि मास्सां छन्त जिके छु माः धकाःफ्वँ।"
४४ अले हैकरं वयात धाल-- "हे जिमि प्रभु जुजु, सदां म्वानाच् वँ। हे जिमि प्रभु जुजु, दया क्यँ! जिगु थासय् अबु समिकयात, छाय्धासा जिगु जीवन परमेश्वरया ल्हातय् व वयागु ल्हातय् लागु खः।'
45 अले सन्नकेरिब जुजुं धाल-- "हे जिमि यम्ह हाइकार, छन्त सम्मान यायेमा। जिं अबु समिकया तरवारबाहकया स्टेशनयात जिमि सकल प्राइभी काउन्सिलर व जितः यपिं स्वयाः नं उच्च दयेके ।'
46 अले जुजुं वयात न्यन, व न्हापां वबलय्निसें वया न्ह्यने लिहां वबलय् तक वलिसे गथे जुल, वय्कःयागु फुक्क न्ह्यसःया लिसः गथे यानादिल, वय्कःयाके कर व हिलासू गथे यानादिल धकाःन्यनादिल। वसःव उपहारया ।
47 अले सन्नकेरिब जुजुं तसकं लय् तायाःहाइकारयात धाल-- "थ्व करपाखें छन्त छु यः व का, छाय् धासा थ्व फुक् क छंगु ल्हातय् दु।"
४८ अले हैकार मिड : 'जुजु सदां म्वायेमा ! जिमि प्रभु जुजुया सुरक्षा व वयागु महानता निरन्तरता बाहेक मेगु छुं नं मनंतुना ।
49 हे जिमि प्रभु! जिं धनसम्पत्ति व थुजागु छु याये फै ? तर छं जितःदया यासा जिमि केहेँया काय् नादानयात जितःबियादिसँ, वं जितःयागु ज् याया बदला जिं वयात बियादिसँ, अले वयागु हि जितःबियादिसँ अले जितःउकिया निंतिं दोषी मयायेमाः।'
50 अले जुजु सन्नकेरिबं धाल-- "वयात ज्वँ, जिं वयात छन्त बियागु दु।" अले हैकारं थःकेहेँया काय् नादनयात ज्वनाःवयागु ल्हाःयात लोहंया चेलं चिनाः थःगु छेँय् यंकल, अले वयागु तुतिइ इयातुगु सिल तयाबिल, अले क्वातुक क्यँय् चिनाबिल, अले थथे चिनाःवयात वांछ्वयाबिल । खिउँगु क्वथाय्, अवकाश यायेगु थाय् नापं, अले नेबु-हालयात वयात मरि छगः बीत वयागु प्रहरी दयेकल । अले न्हिं न्हिं भचा लः।

द्या 7

अहिकारया दृष्टान्तत गुकी वं थः भतिचाया शिक्षा पूवंकल । आकर्षक समानता। अहिकरं व मचायात बांलागु नां धाल । थन अहिकारया बाखं क्वचाइ ।
१ अले गबलें गबलें हैकर दुहां वनीबलय् बाय् पिहां वनीबलय् वं थःकेहेँया काय् नादानयात बुद्धिमानीपूर्वक धाल ।

२ 'हे नादान, जिमि काय् ! जिं छन्त भिंगु व दयालु फुक् क यानागु दु अले छं जितः उकिया निंतिं कुरुप व बांमलागु व स्यानाःसिरपाःबियागु दु ।
३ 'हे जिमि काय् ! उखान टुक्काय् धयातग्गु दु, सुनां न्हाय् पं मता; वयात न् ह्यन्नेया स्याच्चाःतयाःन्यना बी।'
4 अले नादानं धाल-- "छ जितःछाय् तं चायागु?"
५ अले हैकरं वयात धाल, 'जिं छन्त ब्वलंका, स्यना, सम्मान व सम्मान बिया, तधं याना, अले छन्त दकलय् बांलाग्गु प्रजनन बियाः ब्वलंका, अले छ जिगु थासय् च्वना, गुकिं छ जिगु उत्तराधिकारी जुइमा । संसारय्, अले छं जितःस्यायेगु व्यवहार यात अले जिगु बर्बादीया बदला बियाबिल।
6 अय् सां परमप्रभुं जितः मभिंगु खँ सीकाः छिं जिगु निंतिं तयादीगु सामानं जितः बचय् यानादिल, छाय् धाय्सा परमप्रभुं त्वाद्ग्गु नुगःयात लंकादी, अले ईश्र्या याइपिं व घमण्डीतय् त पंगः थनादी।
७ हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं बिच्छी थें जुल गुम्हेस्यां पीतयात दाइबलय् वयात स्याइ।
८ हे जिमि काय् ! छ गजल थें खः गुम्हेस्यां पागलया क्वँय् नयाच्वंगु ख; अले थुकिलि जितःथौं थप याइ अले कन्हय् इपिं जिगु क्वँय् य् सुलाच्वनी ।"
९ हे जिमि काय् ! चिकुलाया ख्वाउँगु इलय् थःपासायात नांगा खंम्ह छ वनागु दु; अले वं ख्वाउँ लःकयाःवयागु म्हय् प्वंकल।
१० हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं थः प्रभुयात ल्वहं ल्ह्वनाः स् वर्गय् वांछ्ययाहम्ह मनुखं थें जुल। अले ल्वहं मथिल, अले उलि तज्जाःमथ्यन, तर अपराधबोध व पापया कारण जुल ।
11 हे जिमि काय् ! यदि छं जितः सम्मान यानाः सम्मान यानाः जिगु खँ न्यनागु जूसा छ जिगु उत्तराधिकारी जुइगु व जिगु राज्यय् राज यायेगु जुइ ।
12 हे जिमि काय्! छं सिउ, यदि खिचा वा सुँयागु न्हिपं झिगू हात ताहाकः जूसा व रेशम थें जूसां घोडाया मूया लिक्क थ्यनी मखु ।
१३ हे जिमि काय् ! जि सीबलय् छ जिगु उत्तराधिकारी जुइ धकाः जिं बिचाः यानागु खः। अले छं छंगु ईश्र्या व स्वयाः जितः स्यायेगु इच्छा यात। अय्नं परमप्रभुं जितःछंगु धूर्ततापाखें बचय् यानादिल।
14 हे जिमि काय्! छ जिगु निंतिं गोबरया क्वँय् य् तयातग्गु जाल थें जुल, अले अन छम्ह खिचा वयाः जाल तयातग्गु खन। अले खिचां जालयात धाल, "छं थन छु यानाच्वनागु ?" जालं धाल, "जिं थन द्यःयात प्रार्थना यानाच्वना ।"
15 अले खिचां वयात नं न्यन, "छं ज्वनातग्गु सिँया टुक्रा छु खः?" जालं धाल, "व छगू ल्याय् म्हम्ह ओकया सिमा खः गुकी जिं प्रार्थनाया इलय् लिधना ।"
१६ लार्कं धाल - "अले छंगु म्हुतुइ व छु दु ?" जालं धाल : "थ्व मरि व नसाज्वलं खः गुगु जिं जिगु लिक्क वइपिं सकल भोकमरी व गरिबतय् निंतिं ज्वनाःवयाच्वना ।"
१७ लार्कं धाल - "आःजि न्ह्यने वयाःनये फै ला, छाय् धाय्सा जितः नये पित्यात ?" अले जालं वयात धाल, "न्ह्यने वा।" अले लार्क लिक्क वल, नयेफु ।
18 तर जाल ब्वलनाःखिचाया गप्पतय् ज्वन।
19 अले खिचां जायात धाल-- "यदि व हे छंगु मरि खस्सा नये पित्यापिं मनूतय् त परमेश्वरं छंगु भिक्षा व दयाया ज्यायात स्वीकार याइमखु।"
20 यदि छिं थथे हे उपवास व प्रार्थना यानादीगु खस्सा परमेश्वरं छिगु उपवास व प्रार्थनायात स्वीकार यानादी मखु, अले परमेश्वरं छिगु निंतिं भिंगु ज्या पूवंकादी मखु।"
21 हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं गधालिसे पासा जूम्ह सिंह थें जुयाच्वन, अले गधा छुं ई तक सिंहया न्ह्यने न्यासि वनाच्वन। अले छन्हु सिंहं गधायात कुहां वयाःनल।
22 हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं वाय् च्वंम्ह खिचा थें जुल, छाय् धास्सा वं छुं नं कथंया फाइदा याइमखु, बरु वायात स्यंका बी, अले थुकियात स्याइ।
23 हे जिमि काय् ! छ छम्ह मनुखं थें ख; गुम्हेस्यां झिगू पेच वा बुइकल, अले बालि लयेगु ई वल, वं दनाः वा पिल, अले थुकियात मुंकल, अले थुकियात वांछ्वल, अले तसकं मेहनत यात, अले व झिगू पेच जुल । मापदण्ड, अले थुकिया मालिकं थुकियात धालः "हे छ अल्छी वस्तु ! छ तधिकः मजूनि अले छ चीधं मजूनि।"
24 हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं जालय् वांछ्ययातम्ह खिचा थें जुल, अले वं थत्त बचे याये मफुत, तर वं खिचायात थः नापं जालय् वांछ्येत सत्तल।
25 हे जिमि काय्! छ जिगु निंतिं ख्वाउँसे च्वंम्ह खिचा थें जुल अले व लुमुकेत कुम्हाःया छेँय् दुहां वन ।
26 लुमुसे च्वंबलय् वं इमित स्यायेगु शुरु यात, अले इमिसं वयात पितिना छ्वल, इमित न्याइ मखु धकाःदाल।
27 हे जिमि काय्! छ जिगु निंतिं गुणस्तरीय मनूतलिसे क्वालखं स्नान याम्ह सुँगुर थें जुयाच्वन, अले क्वालखं पिहां वयेवं वं छगू फोहरगु क्वँय् खनाःकुहां वनाःउकी हे क्वछुनाच्वन ।
28 हे जिमि काय्! छ जिगु निंतिं बलिदानया लँपुइ थः पासापिंलिसे नाप लानाःथत्त बचे याये मफुगु खिचा थें जुल।
२९ हे जिमि काय् ! शिकारं नके मफुम्ह खिचा ध्वंयात नसा जुइ ।
30 हे जिमि काय्! श्रम व जोत मयाइगु व (गुगु) लोभी व धूर्त ल्हाःयात वयागु काँधं चीका छ्वइ।
31 हे जिमि काय्! जःमखंगु मिखायात कागं ल्ह्वनाःलिकाइ।
३२ हे जिमि काय् ! छ जिगु निंतिं छगू सिमा थें जुल, गुकिया शाखा इमिसं त्वपुयाच् वन, अले वं इमित धाल, "जिगु छुं छिमिगु ल्हातय् मदुगु खस्सा धात्थें हे छिमिसं जितःत्वपुइ मफुगु जुइ।"
33 हे जिमि काय् ! छ व भौचा थें ख; गुम्हेसित इमिसं धाल, "जिमिसं छन्त लुँया चेन मदयेकूतले खुँ यायेगु त्वति, अले छन्त चिनी व बादाम नके मखु।"
34 अले वं धाल-- "जिमि अबु व मांया शिल्प जिं ल्वम्मंके मखु।"
35 हे जिमि काय्! छ खुसिया दथुइ च्वंम्ह नाग थें जुयाच्वन, अले छम्ह खिचां इमित खनाः धाल, "शरपातया क्वय् शरारत, अले इपिं स्वयाः अप्वः शरारत याइम्हेस्यां निम्हसितं निर्देशन बीमाः।"
36 अले नागं ध्वंयात धाल-- "छं छंगु जीवनय् नयेधुंकूपिं फैचा, दुगुचा व फैचायात इमि अबु व मांअबुयाथाय् लित बीगु लाकि मबीगु ?"

३७ ध्वं धाल, “मखु।” अले नागं वयात धाल, “जिं स्वयेबलय् जिगु लिउलिउ छ हे झी दकलय् बांमलाम्ह खः।”
38 हे जिमि काय् ! जिं छन्त बांलाग्गु नसा नका अले छं जितः गंगु मरि मब्यू ।
३९ हे जिमि काय् ! जिं छन्त चिनी दुगु लः बिया । त्वनेगु व बांलाग्गु सिरप, छं जितःतुंया लःत्वनेत मबिल।
४० हे जिमि काय् ! जिं छन्त स्यना, ब्वलंका, अले छं जिगु निंतिं सुलाच्वंगु थाय् खनाःजितःसुचुका तल।
४१ हे जिमि काय् ! जिं छन्त दकलय् बांलाग्गु पालनपोषण बियाः तधिकम्ह देवदारया सिमा थें प्रशिक्षण बिया। अले छं जितः क्वछुकाःक्वछुकल।
४२ हे जिमि काय् ! जिं छंगु निंतिं आशा यानागु खःकि छं जितः छगू गढ़ दय् की, अले जितः उकी जिमि शत्रुतय् गुपाखें सुलाच्वने फइ, अले छ जिगु निंतिं पृथ्वीया दुने थुनातम्ह थें जुल। अय्नं परमप्रभुं जितःदया यानाःछिगु धूर्ततापाखें जितःबचे यानादिल।
४३ हे जिमि काय् ! जिं छन्त भिं जुइमा धकाःमनंतुना, अले छं जितः मभिंगु व घृणा यानाः प्रतिशोध बिल, अले आः जिं छंगु मिखा लिकयाः खिचाया निंतिं नसा दयेकेगु, छंगु जिब्रो स्यानाः छंगु छ्यं तरवारं स्यायेगु इच्छा याये । अले छंगु घृणित ज्याया बदला छन्त बी।'
४४ अले नादानं थःकका हैकारं धाग्गु खँ न्यनाः धाल, ‘हे जिमि कका ! छिं स्यूगु कथं जितः व्यवहार यानादिसँ, जिगु पापयात क्षमा यानादिसँ, छाय् धाःसा जिं थें पाप याम्ह सु दु, अथवा छिं थें क्षमा याइम्ह सु दु?
४५ हे जिमि कका, जितःस्वीकार यानादिसँ ! आःजिं छंगु छेँय् सेवा याये, अले छंगु सलयात स्याये, छंगु पशुतय् गु गोबर वांछ्वये, अले छंगु फैचातय् त नयेगु जुइ, छाय् धाःसा जि दुष्ट ख; छ धर्मी ख; जि दोषी ख; छं क्षमा याइम्ह खः।’
४६ अले हैकारं वयात धाल, ‘हे जिमि काय् ! छ लग्या सिथय् फल मदुगु सिमा थें ख; अले वया मालिकं वयात पालनेत तसकं इच्छा यात, अले वं वयात धाल -- “जितःमेथाय् यंकि, अले जिं फल मवःसा जितःपालादिसँ।”
47 अले थुकिया मालिकं धाल-- “छ लग्या सिथय् च्वनाः सिसाबुसा मन्यंसां छ मेथाय् च्वनाः गथे यानाः सिसाबुसा बी फइ?”
४८ हे जिमि काय् ! कागया ल्याय् म्हबलय् स्वयां गरुडया बुराबुरि बांलाः।
४९ हे जिमि काय् ! इमिसं खिचायात धाल -- “फैचातपाखें तापाक्क च्वँ, मखुसा इमिगु धूं छन्त नोक्सान याइ।” अले खिचां धाल, “फैचाया दुरुया खिचा जिगु मिखाया निंतिं बांलाः।”
५० हे जिमि काय् ! इमिसं वयात ब्वने सयेकेत ब्वनेकुथिइ यंकल अले इमिसं वयात धाल, "ए, बी धा।" वं धाल, "जिगु घण्टीइ फैचा व दुगुचा" ।
५१ हे जिमि काय् ! इमिसं गधायात टेबुलय् तयाबिल अले व कुतुं वन, अले धूलय् थत लुलुंकेगु शुरु यात अले छम्हेस्यां धाल, "वयात थत लुलुंकेब्यु, छाय्धाःसा थ्व वयागु स्वभाव ख; व हिली मखु ।"
५२ हे जिमि काय् ! थ्व धापू पुष्टि जूगु दु गुकिलिं धयातगु दुः "यदि छं मिजंमचा बुइकल धाःसा वयात छंगु काय् धायेगु या, अले यदि छं मिजंमचा बुइकल धाःसा वयात छंगु दास धायेगु या।"
५३ हे जिमि काय् ! भिंगु ज्या याइम्हय्सित भिंगु नाप लाइ। अले सुनां मभिंगु ज्या याइ, वयात मभिं जुइ, छाय् धाःसा प्रभुं मनूयात वयागु ज्याया मापदण्ड कथं बदला बियादी।
५४ हे जिमि काय् ! थ्व खँ स्वयाः जिं छन्त मेगु छु धाये?” छाय्धाःसा परमप्रभुं सुलाच्वंगु खँ स्यू, अले गुप्ति व गुप्ति खँ नं वय्कलं स्यू।
55 अले वं छन्त बदला बी अले जि व छंगु दथुइ न् याय याइ, अले छं माग्गु कथं बदला बी।'
५६ अले नादानं थःकका हैकारं धाग्गु खँ न्यनेवं व तुरुन्त हे स्यानाःस्याग्गु स्याच्चाःथें जुल ।
57 वयागु तुति, तुति व कँय् फुति जुल, अले वयागु प्वाःस्यात, वयागु आन्द्रा तितरबितर जुल, अले व मदया वन, अले व सित।
58 अले वयागु लिपतय् विनाश जुल, अले व नरकय् वन। छाय्धाःसा सुनां थःकिजाया निंतिं गाःम्हुइ, व उकी हे कुतुं वनी। अले सुनां जालय् ज्वनी, वयात जालय् ज्वनी।
५९ थ्व हे खःव (छु) जिमिसं हैकारया बाखंया बारे लुइका, अले सदांया निंतिं परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा । आमेन, अले शान्ति ।
६० थुगु इतिहास द्यग्या ग्वाहालिं क्वचाल, वय् कग्यात च्वय् थ्यंकेमा ! आमेन, आमेन, आमेन ।